

Sportschieten met vuurwapens

*Een analyse van het draagvlak, het juridisch kader
en de praktijk in Vlaanderen*

Nils Duquet & Maarten Van Alstein

Rapport

November 2012

Inhoudstafel

1	INLEIDING	2
2	DRAAGVLAK VOOR HET GEBRUIK VAN VUURWAPENS BIJ HET SPORTSCHIETEN	3
3	HET JURIDISCH KADER	5
3.1	De sportschutterslicentie	6
3.2	De wapenvergunning	9
3.3	Het gebruik van vuurwapens voor het sportschieten	10
3.4	Historische en folkloristische activiteiten met vuurwapens	10
4	HET SPORTSCHIETEN IN VLAANDEREN: FEITEN & CIJFERS	13
4.1	Schuttersverenigingen en schietstanden	13
4.2	Aantallen sportschutters	14
5	DE REGELGEVING DOORGELICHT	20
5.1	Het uitreiken van de sportschutterslicentie	20
5.2	Types vuurwapens voor het sportschieten	22
5.3	Leeftijdsgrens voor sportschieten met vrij verkrijgbare wapens	25
6	BESLUIT	28
	EINDNOTEN	32

1 Inleiding

De Belgische wapenwet bepaalt dat er verschillende activiteiten zijn waarvoor particulieren wapens mogen gebruiken. Het sportschieten is daar één van. In het federale België zijn verschillende overheden bevoegd voor het sportschieten met vuurwapens. De *verwerving* en het *bezit* van de vuurwapens wordt geregeld door een federale wet: de wet van 8 juni 2006 houdende regeling van economische en individuele activiteiten met wapens, kortweg de 'wapenwet'.¹ Het sportschieten zelf valt onder de bevoegdheden van de gemeenschappen. In Vlaanderen wordt het *gebruik* van vuurwapens dan ook gereguleerd in het sportschuttersdecreet van 2007 en het bijhorende uitvoeringsbesluit. De in- en uitvoer van vuurwapens en vergunningsvoorwaarden voor schietstanden vallen dan weer onder de bevoegdheden van de gewesten.

In 2010 en 2011 voerde het Vlaams Vredesinstituut een onderzoek uit naar de handel, het bezit en het gebruik van vuurwapens in België. Het sportschieten was een van de thema's die aan bod kwamen.² In dit rapport gaan we specifiek in op het gebruik van vuurwapens voor het sportschieten in Vlaanderen. Ten eerste analyseren we het juridisch kader. We zetten uiteen onder welke voorwaarden sportschutters vuurwapens kunnen kopen en bezitten, en aan welke regels ze zich moeten houden bij het gebruiken van hun wapens. We gaan ook in op de regelgeving over het schieten met vuurwapens in het kader van historische en folkloristische activiteiten. Ten tweede brengen we de praktijk van het sportschieten in Vlaanderen in kaart. We geven onder meer cijfergegevens over de aantallen schietclubs en sportschutters, en de evoluties in deze aantallen. Ten derde analyseren we een aantal aandachtspunten met betrekking tot de bestaande regelgeving. Die analyse is grotendeels gebaseerd op een kwalitatieve bevraging die het Vredesinstituut in 2010 uitvoerde. Daarin peilden we naar de stand van zaken van het juridisch kader. We gingen op zoek naar welke problemen, lacunes en punten van discussie er nog bestaan met betrekking tot de Belgische en Vlaamse wapenregelgeving. Voor deze bevraging deden we een beroep op een groep experts en stakeholders die werden geselecteerd op basis van de samenstelling van de Adviesraad voor Wapens. Aan de respondenten werd gevraagd hun standpunten te formuleren over een aantal problemen en juridische kwesties in verband met de Belgische wapenwetgeving. We beginnen dit rapport echter door na te gaan wat het draagvlak bij de bevolking is voor het gebruik van vuurwapens voor het sportschieten.

2 Draagvlak voor het gebruik van vuurwapens bij het sportschieten

Wat is het draagvlak bij de bevolking voor het gebruik van vuurwapens voor het sportschieten? Om deze vraag te beantwoorden, doen we een beroep op de resultaten van een telefonische enquête bij meer dan 1000 Belgen over vuurwapens in onze samenleving en het bezit van wapens in hun eigen gezin. Deze bevraging bij een representatieve steekproef van de meerderjarige Belgische bevolking (in totaal werden 1057 meerderjarige Belgen bevraagd) werd in september 2010 uitgevoerd door TNS Dimarso, in opdracht van het Vlaams Vredesinstituut.³ Belangrijke vragen in deze enquête hadden betrekking op het draagvlak voor de basisprincipes van de Belgische wapenwet van 2006. Die wet maakt particulier wapenbezit mogelijk in specifieke gevallen, namelijk door het te koppelen aan een aantal 'wettige redenen' (waaronder het sportschieten).

Eerst werd de respondenten gevraagd zich uit te spreken over het basisprincipe van de wettige reden. De respondenten werd niet gevraagd zich uit te spreken over technische aspecten van de wet, maar wel over drie fundamentele opties: privébezit van vuurwapens volledig verbieden, privébezit van vuurwapens mogelijk maken voor alle meerderjarigen, of privébezit van wapens toelaten maar alleen om er bepaalde activiteiten mee uit te oefenen. Uit onze analyses blijkt dat het basisprincipe van de huidige wapenwetgeving breed wordt onderschreven door de Belgische bevolking: driekwart van de Belgen is van mening dat privévuurwapenbezit alleen mogelijk mag zijn voor het uitoefenen van bepaalde activiteiten (met andere woorden, indien het bezit gekoppeld is aan een 'wettige reden'). Slechts een kleine groep in de bevolking pleit voor een volledig verbod op het privébezit van vuurwapens (16%) of voor het uitgangspunt dat bezit van vuurwapens mogelijk moet zijn voor alle meerderjarige burgers (10%).

Tabel 1: Attitudes t.a.v. de principes van een wapenwetgeving

Met welke van de volgende stellingen bent u het meeste eens?	%
Privébezit van vuurwapens moet volledig verboden worden	15,8%
Privébezit van vuurwapens moet in principe mogelijk zijn voor alle meerderjarigen	9,5%
Privébezit van vuurwapens moet enkel mogelijk zijn voor het uitoefenen van bepaalde activiteiten	74,7%
	N = 1034

Dit brede draagvlak voor het principe van de nieuwe wapenwet (die wapenbezit koppelt aan een wettige reden) bestaat in de drie gewesten. Zowel in Vlaanderen (74%) als in Wallonië (79%) als in Brussel (68%) meent de overgrote meerderheid van de bevolking dat privébezit van vuurwapens enkel mogelijk moet zijn om bepaalde activiteiten uit te oefenen. Verder blijkt dat mannen zich relatief iets vaker positief uitspreken over de mogelijkheid tot privébezit van vuurwapens voor alle meerderjarigen dan vrouwen, en dat laaggeschoolden en personen ouder dan 55 jaar zich vaker uitspreken voor een volledig verbod op privévuurwapenbezit. Dat neemt echter niet weg dat we in alle lagen van de bevolking een breed draagvlak vinden voor het principe waarop de wapenwetgeving van 2006 is gebaseerd.

De grote groep respondenten die zich uitspraken voor de optie dat privévuurwapenbezit beperkt moet zijn tot het uitoefenen van bepaalde activiteiten, werd vervolgens gevraagd voor welke activiteiten dit dan mogelijk moet zijn. Er werden hen vier mogelijke activiteiten voorgelegd die ook opgenomen zijn als wettige reden in de Belgische wapenwetgeving, namelijk de jacht, het sportschieten, het uitoefenen van risicoberoepen en het verzamelen van vuurwapens. Uit de analyses van hun antwoorden blijkt dat het sportschieten – net als de jacht – door de overgrote meerderheid wordt beschouwd als een aanvaardbare reden voor privévuurwapenbezit (respectievelijk 84% voor het sportschieten, 88% voor de jacht). Ook het uitoefenen van een risicoberoep wordt door een meerderheid van deze mensen beschouwd als een aanvaardbare reden voor het privébezit van vuurwapens. Het verzamelen van vuurwapens echter niet: slechts 42% van de respondenten beschouwt dit als een aanvaardbare reden. Deze invulling van aanvaardbare activiteiten voor legaal particulier vuurwapenbezit verschilt niet significant naar gewest. Dit betekent dat men het in Vlaanderen, Wallonië en Brussel in grote mate eens is over de activiteiten waarvoor het privébezit van vuurwapens mogelijk moet zijn.

Tabel 2: Attitudes t.a.v. de mogelijke activiteiten voor privévuurwapenbezit

Voor het uitoefenen van welke van de volgende activiteiten moet het mogelijk zijn om vuurwapens te bezitten?	%
Jacht	87,8%
Sportschieten	84,1%
Risicoberoepen (zoals juweliërs)	58,5%
Verzamelen van vuurwapens	42,2%
	N=772

We kunnen besluiten dat in Vlaanderen, net als in de overige gewesten, een groot maatschappelijk draagvlak bestaat voor enerzijds het basisprincipe van de ‘wettige reden’ van de wapenwet van 2006, en anderzijds voor het gebruik van vuurwapens voor het sportschieten.

¹ Deze vraag werd enkel gesteld aan de grote groep respondenten die aangaven dat privébezit van vuurwapens enkel moet mogelijk zijn voor het uitoefenen van bepaalde activiteiten (zie tabel 1)

3 Het juridisch kader

Tot de invoering van de wapenwet van 8 juni 2006 hadden sportschutters, in tegenstelling tot de jagers, geen eigen statuut. Er bestond geen bijzondere regeling voor het verwerven of het gebruiken van wapens voor de schietsport. Om vuurwapens aan te kopen en te bezitten om hun sport te beoefenen, moesten schutters dezelfde procedures en regelgeving volgen als andere particuliere wapenbezitters.⁴ De wapenwet van 2006 en het sportschuttersdecreet van 2007 brachten hier verandering in.

De wapenwet voorziet voor sportschutters in een bijzondere regeling met de introductie van de sportschutterslicentie. Deze bijzondere regeling is conform met de Europese vuurwapenrichtlijn, die de lidstaten toelaat nationale regelgeving op te stellen in verband met de verwerving en het bezit van wapens door jagers en sportschutters.⁵ De wet bepaalt dat sportschutters in sommige gevallen vrijgesteld worden van de reguliere vergunningsprocedure, op voorwaarde dat hun strafrechtelijke antecedenten, hun kennis van de wapenwetgeving en hun geschiktheid om veilig een vuurwapen te hanteren zijn nagegaan. Aan deze voorwaarden wordt voldaan bij het afgeven van een sportschutterslicentie (zie hieronder 3.1). Concreet betekent dit dat sportschutters met hun sportschutterslicentie bepaalde types vuurwapens kunnen kopen en voorhanden houden zonder dat ze voor elk wapen afzonderlijk een voorafgaande vergunning moeten aanvragen. Het gaat met name over de types vuurwapens die voorkomen op de lijst van “voor het sportschieten ontworpen” wapens⁶ die werd vastgesteld in een ministerieel besluit van 15 maart 2007.⁷ Zo worden bijvoorbeeld de “specifiek voor het sportschieten ontworpen pistolen met maximum vijf schoten van kaliber .22” vrijgesteld van de vergunningsplicht.¹ De vergunningsplichtige vuurwapens die niet in dit besluit opgelijst worden, mogen sportschutters niet kopen op basis van hun licentie. Voor deze wapens moeten ze een vergunning aanvragen volgens de normale procedure van de federale wapenwet. Zij kunnen deze vergunning krijgen op basis van de wettige reden sportief schieten, waarbij hun sportschutterslicentie als bewijsmiddel geldt om deze reden aan te tonen. In paragrafen 3.1 en 3.2 wordt zowel de procedure voor het verkrijgen van een sportschutterslicentie als die van een gewone bezitsvergunning besproken.

Het Vlaams sportschuttersdecreet⁸, dat het statuut van de sportschutters verder uitwerkt, legt een aantal voorwaarden op waaraan sportschutters moeten voldoen om hun sport te kunnen beoefenen. Het uitgangspunt is dat iedereen die in Vlaanderen wil sportschieten met vergunningsplichtige vuurwapens, over een (voorlopige) sportschutterslicentie moet beschikken. ‘Sportschieten’ wordt door het sportschuttersdecreet gedefinieerd als het beoefenen van de schietdisciplines die door de internationale of door de Vlaamse schietsportfederaties worden aangeboden.⁹ Iedereen die een door een schietsportfederatie aangeboden schietdiscipline wil beoefenen, moet dus verplicht houder zijn van een sportschutterslicentie. Deze verplichting geldt zowel voor het sportschieten in het kader van competities, voorbereidingen en trainingen, als het in clubverband op een recreatieve manier beoefenen van deze schietdisciplines.

¹ Andere vuurwapens die in dit ministerieel besluit vermeld worden zijn onder meer repeteervuurwapens waarvan de totale lengte groter is dan 60 cm of waar of waarvan de looplengte groter is dan 30 cm (met uitzondering van onder meer de vuurwapens met pompactie – bv. de riotguns), enkelschotwapens met getrokken loop waarvan de totale lengte groter is dan 60 cm of waar of waarvan de looplengte groter is dan 30 cm, enkelschotwapens met gladde loop, en bepaalde zwartkruitwapens. Zie Ministerieel Besluit van 15 maart 2007 tot bepaling van de lijst van vuurwapens ontworpen voor het sportschieten, waarvoor houders van een sportschutterslicentie vrijgesteld zijn van de vergunningsplicht.

Volgens de wapenwet is het ook mogelijk om op een louter recreatieve manier te schieten in een schietstand. De wapenwet stipuleert dat naast het 'sportief schieten' ook het 'recreatief schieten' een 'wettige reden' voor wapenbezit is. Het is belangrijk het onderscheid tussen het sportschieten en het recreatief schieten te beklemtonen. Hierover bestaat wel eens verwarring.¹⁰ Het sportschieten (m.a.w. het *in clubverband* beoefenen van de *schietdisciplines* die door de *schietsportfederaties* worden aangeboden) valt onder de regelgeving die door de gemeenschappen uitgevaardigd wordt. Sport is immers een gemeenschapsbevoegdheid. Het recreatief schieten daarentegen wordt federaal geregeld door de wapenwet. Zoals de omzendbrief van 25 oktober 2011 stelt, is het recreatief schieten "het schieten buiten het door de gemeenschappen georganiseerde kader van het sportschieten". Recreatief schutters wensen zich niet te onderwerpen aan de regels die voor sportschutters van toepassing zijn. Zij vallen dan ook niet onder de controle van de gemachtigde schietsportfederaties. De reden hiervoor kan zijn dat recreatieschutters niet aan alle voorwaarden van actief lidmaatschap wensen te voldoen.¹¹ Zo omvat het recreatief schieten het schieten in een schietstand zonder actief lid te zijn van een schietsportfederatie of zonder de door de federaties aangeboden disciplines te beoefenen. In de meeste disciplines worden bijvoorbeeld een bepaalde schietafstand, het gebruik van bepaalde doelschijven en specifieke tijdslijmieten opgelegd. Personen die buiten het kader van deze disciplines of buiten de bij de federaties aangesloten schietclubs willen schieten, vallen dus onder het regime van het recreatief schieten en niet onder dat van de sportschutter. Recreative schutters moeten dan ook geen sportschutterslicentie aanvragen maar wel een gewone wapenvergunning. Om de wettige reden 'recreatief schieten' te bewijzen moet de aanvrager aantonen dat hij vroeger aan "dergelijke activiteiten" heeft deelgenomen. Dat kan bijvoorbeeld aan de hand van de registers die worden bijgehouden in een schietstand.¹²

3.1 De sportschutterslicentie

De Vlaamse Gemeenschap werkte het statuut van de sportschutter uit met het Sportschuttersdecreet van 11 mei 2007 en het uitvoeringsbesluit van 1 juni 2007.¹³ Het decreet bepaalt dat het sportschieten met vergunningsplichtige vuurwapens alleen is toegestaan aan schutters die houder zijn van een sportschutterslicentie.¹⁴ Om deze te krijgen, moet een sportschutter onder meer voldoen aan volgende voorwaarden:

- de volle leeftijd van zestien jaar bereikt hebben (indien de aanvrager minderjarig is, moet hij toestemming hebben van de ouders of de wettelijke vertegenwoordigers)¹
- actief lid zijn van een schietsportfederatie
- niet veroordeeld zijn als dader of als medeplichtige wegens een van de misdrijven waardoor in overeenstemming met de wapenwet aan de betrokkene geen vergunning tot het voorhanden hebben van een vuurwapen zou kunnen worden uitgereikt
- niet het voorwerp zijn van een lopende schorsing en niet het voorwerp geweest zijn van een intrekking van een sportschutterslicentie of een voorlopige sportschutterslicentie
- een medisch attest kunnen voorleggen dat bevestigt dat de sportschutter in staat is een wapen te manipuleren zonder gevaar voor zichzelf of voor anderen
- slagen voor een theoretische proef betreffende de kennis van de toepasselijke regelgeving
- slagen voor een praktische proef betreffende het veilig hanteren van een vuurwapen

¹ De sportschutterslicentie, die de houder ervan in staat stelt om vuurwapens te gebruiken, kan dus niet uitgereikt worden aan jongeren die nog geen zestien geworden zijn. Met luchtdrukwapens die niet vergunningsplichtig zijn, kan echter al op jongere leeftijd geschoten worden. De Vlaamse Schietsportkoepel stelt als minimumleeftijd voor het beoefenen van de luchtdrukdisciplines 10 jaar. Zie hieronder paragraaf 5.3.

Om zich voor te bereiden op de theoretische en praktische proeven kunnen beginnende sportschutters een voorlopige sportschutterslicentie aanvragen. Met deze voorlopige licentie kunnen ze op een schietstand met vuurwapens schieten, maar alleen op voorwaarde dat dit gebeurt onder het toezicht en de begeleiding van een door de federatie aangestelde lesgever, die aan bepaalde decretale voorwaarden moet voldoen.¹⁵ Met een voorlopige sportschutterslicentie kunnen geen vergunningsplichtige vuurwapens aangekocht of in bezit gehouden worden.

Sportschutterslicenties kunnen voor verschillende wapencategorieën worden aangevraagd: revolvers (categorie A), pistolen (categorie B), schoudervuurwapens met gladde loop (categorie C), schoudervuurwapens met getrokken loop (categorie D) en zwartkruitwapens (categorie E). Als een sportschutter met verschillende categorieën wapens wil sportschieten, moet hij voor elke categorie een praktische proef afleggen. De licentie is alleen geldig voor de wapencategorieën die ze vermeldt.¹⁶ De sportschutterslicentie is vijf jaar geldig, op voorwaarde dat de sportschutter 1) bewijst dat hij nog steeds actief lid is van een schietsportfederatie en 2) jaarlijks een uittreksel uit het strafregister voorlegt waaruit blijkt dat hij niet veroordeeld is als dader of als medeplichtige wegens een van de misdrijven waardoor in overeenstemming met de wapenwet aan de betrokkene geen vergunning tot het voorhanden hebben van een vuurwapen zou kunnen worden uitgereikt.¹⁷ Om als actief lid van een schietsportfederatie te worden beschouwd, moet de sportschutter deelnemen aan minstens twaalf schietbeurten per jaar, die gespreid zijn over minstens twaalf dagen en minstens twee trimesters. Om controle hierop mogelijk te maken moet de sportschutter zijn schietbeurten laten registreren in een sportschuttersboekje.¹⁸ Als de sportschutter de jaarlijkse verlenging van zijn licentie niet tijdig in orde brengt, wordt de licentie ingetrokken.

Het bezit van een sportschutterslicentie laat sportschutters toe:

- te schieten met vuurwapens, ook zonder deze te bezitten, bijvoorbeeld door de wapens van een familielid te gebruiken
- indien de sportschutter meerderjarig is, bepaalde types vuurwapens te kopen en te bezitten zonder voor elk wapen afzonderlijk een voorafgaande vergunning te moeten aanvragen¹
- de wettige reden ‘sportief schieten’ te bewijzen indien de sportschutter een vergunning aanvraagt voor vuurwapens die hij niet via de sportschutterslicentie kan verwerven

Het sportschuttersdecreet bepaalt dat de sportschutterslicenties worden uitgereikt door de schietsportfederaties die daartoe gemachtigd zijn door de Vlaamse Regering. Het zijn ook de gemachtigde schietsportfederaties die de theoretische en praktische proeven organiseren.¹⁹ De Vlaamse Regering koos in 2007 voor deze regeling omdat ze van oordeel was dat de ervaring en de expertise van de federaties voldoende groot was om deze taken op te nemen, terwijl de Vlaamse overheid op dat ogenblik zelf niet over de vereiste expertise beschikte. Volgens de regering zou de inzet van bijkomend personeel om zelf de licenties af te leveren niet alleen veel tijd gekost hebben, maar zou ook het organiseren van de theoretische en praktische proeven door de Vlaamse overheid geleid hebben tot grote bijkomende kosten.²⁰ De Vlaamse Regering machtigde in 2008 vier schietsportfederaties om sportschutterslicenties uit te reiken²¹:

¹ De sportschutters die voldoen aan de voorwaarden om een sportschutterslicentie te krijgen, voldoen daarmee immers ook aan de voorwaarden van artikel 12, 2° van de wapenwet (zo werden onder meer de strafrechtelijke antecedenten, de kennis van de wapenwetgeving en de geschiktheid om veilig een vuurwapen te hanteren nagegaan) dat voorziet in het uitzonderingsregime voor houders van een sportschutterslicentie.

- de Vlaamse SchietsportKoepel (VSK), de olympische schietsportfederatie, die ontstond uit een samensmelting van het vroegere Koninklijk Verbond der Belgische Schuttersverenigingen Nederlandstalige afdeling en de Federatie Kleischutters van het Vlaamse Land²²
- de FROS Amateursportfederatie²³
- de Vlaamse Traditionele Sporten VZW (VLAS), die sporten als het klepschieten en flessenschieten organiseert²⁴
- de Federatie van Vlaamse Historische Schuttersgilden (FVHS)²⁵

De controle op de eerste drie federaties (VSK, FROS, VLAS) wordt uitgeoefend door Bloso, de sportadministratie van de Vlaamse overheid. Het toezicht op de Federatie van Vlaamse Historische Schuttersgilden (FVHS), die ook erkend was op basis van het Decreet op de Volkscultuur van 1998, werd tot eind 2011 uitgeoefend door het Agentschap Kunsten en Erfgoed van de Vlaamse overheid.²⁶ Vanaf 1 januari 2012 is de FVHS niet meer gemachtigd om sportschutterslicenties uit te reiken en om de theoretische en praktische proeven te organiseren (zie paragraaf 3.4).¹

De gemachtigde federaties werken bij het uitvoeren van hun taken in het kader van het sportschuttersdecreet niet alleen nauw samen met de Vlaamse overheid. Het decreet voorziet ook in informatie-uitwisseling tussen de federaties en de provinciale wapendiensten van de gouverneurs. De federaties moeten alle beslissingen over het uitreiken, intrekken en schorsen van sportschutterslicenties onmiddellijk meedelen aan de gouverneurs, die verantwoordelijk zijn voor het afleveren van de reguliere wapenvergunningen.¹¹ De gouverneurs moeten, op hun beurt, de beslissingen die ze nemen met betrekking tot het schorsen of intrekken van het recht om een wapen te bezitten of tot het weigeren van een wapenvergunning of een hernieuwing ervan om redenen die verband houden met de openbare orde, meedelen aan de federaties indien het gaat over personen die ook over een sportschutterslicentie beschikken.²⁷ Het Vlaamse sportschuttersdecreet, in tegenstelling tot dat van de Franstalige Gemeenschap²⁸, bepaalt dat van zodra de federaties door de gouverneur op de hoogte worden gebracht van deze maatregelen, ze onverwijld de sportschutterslicentie van deze personen moeten schorsen of intrekken.²⁹ De schorsing van het recht om een vuurwapen voorhanden te houden wordt als maatregel genomen wanneer de houder van de sportschutterslicentie zich voorlopig in een situatie bevindt waarin het bezit van een vergunningsplichtig vuurwapen nadelig kan zijn voor de openbare orde, bijvoorbeeld in het geval van een echtscheidingsprocedure die met grote twisten en eventueel geweld gepaard gaat. De schorsing is beperkt in de tijd. In de omzendbrief van 25 oktober 2011 over de toepassing van de wapenwetgeving wordt gesteld dat wanneer de schorsing langer dan één jaar duurt, het raadzaam is het recht om het wapen te bezitten in te trekken. Tot intrekking van het recht om wapens voorhanden te hebben gaat de gouverneur over wanneer de houder ervan zich voor een langere tijd in een situatie bevindt waarin het voorhanden hebben van het vergunningsplichtig wapen nadelig kan zijn voor de openbare orde.³⁰

¹ Het intrekken van de machtiging betekent niet dat het voor de verenigingen die bij de FVHS zijn aangesloten onmogelijk is geworden om historische of folkloristische schuttersactiviteiten te organiseren. Ze kunnen die blijven inrichten onder het regime voor het historisch en folkloristisch schieten (zie paragraaf 3.4).

¹¹ De sportschutterslicentie kan worden geschorst indien de sportschutter de interne reglementen van de schietsportfederatie niet naleeft. De sportschutterslicentie wordt geschorst indien het recht om een wapen voorhanden te hebben van de sportschutter wordt geschorst overeenkomstig de wapenwet. De sportschutterslicentie en de voorlopige sportschutterslicentie worden ingetrokken 1) indien de sportschutter niet voldoet aan de bepalingen van dit decreet; 2) indien het recht om een wapen voorhanden te hebben van de sportschutter wordt ingetrokken overeenkomstig de wapenwet; 3) indien de sportschutterslicentie of de voorlopige sportschutterslicentie werd verleend op basis van onjuiste verklaringen; 4) indien de sportschutter daarom verzoekt; en 5) indien een aanvraag voor of de hernieuwing van een vergunning tot het voorhanden hebben van een sportschutter wordt geweigerd om redenen die verband houden met de openbare orde overeenkomstig de wapenwet (artikel 11, §1 en 2, Vlaams sportschuttersdecreet).

3.2 De wapenvergunning

De vergunningen voor het verkrijgen en bezitten van wapens worden afgeleverd door de provinciegouverneurs (of door de minister van Justitie in graad van beroep). Vergunningen zijn geldig voor één wapen en worden afgegeven voor onbepaalde duur, tenzij de aanvraag slechts voor een bepaalde duur was gedaan of de gouverneur een beperkte geldigheidsduur oplegt. Artikel 11, §3 van de wapenwet bepaalt dat aanvragers cumulatief aan een aantal voorwaarden moeten voldoen om een wapenvergunning te krijgen:

- meerderjarig zijn
- niet veroordeeld zijn als dader of medeplichtige wegens inbreuken op een reeks wetten waaronder de wapenwet en de wet waarbij de private milities verboden worden³¹
- niet het voorwerp zijn geweest van een beslissing die een behandeling in een ziekenhuis beveelt, zoals bedoeld in de wet van 26 juni 1990 betreffende de persoon van de geesteszieke
- niet geïnterneerd zijn geweest met toepassing van de wet van 9 april 1930 tot bescherming van de maatschappij tegen abnormalen, gewoontemisdadigers en plegers van bepaalde seksuele strafbare feiten
- niet het voorwerp uitmaken van een lopende schorsing of van een intrekking om een nog actuele reden van een vergunning tot het voorhanden hebben van of het dragen van een wapen
- een medisch attest kunnen voorleggen dat bevestigt dat de aanvrager in staat is gevaarloos een wapen te manipuleren zonder een gevaar te zijn voor zichzelf of voor anderen³²
- slagen voor een theoretische proef (kennis van de toepasselijke regelgeving)¹ en een praktische proef (veilig kunnen hanteren van een vuurwapen)
- geen meerderjarige persoon samenwonend met de aanvrager verzet zich tegen de aanvraag
- een wettige reden opgeven voor de verwerving en het voorhanden hebben van het betrokken wapen en de munitie, waarbij het type wapen moet overeenstemmen met de reden waarvoor het gevraagd wordt

Sportschutters moeten dus een wettige reden kunnen aantonen om een vergunningsplichtig wapen te kunnen verwerven. In artikel 11, §3, 9° wordt bepaald dat sportief schieten een wettige reden is voor het verwerven van vergunningsplichtige vuurwapens.³³ Het koninklijk besluit van 29 december 2006 tot uitvoering van sommige bepalingen van de wapenwet bepaalt dat sportschutters deze wettige reden kunnen aantonen door middel van een geldige sportschutterslicentie.³⁴

De gouverneurs kunnen de vergunning bovendien alleen verlenen na advies van de korpschef van de lokale politie van de verblijfplaats van de verzoeker.³⁵

Sportschutters die vuurwapens voorhanden houden op basis van een wapenvergunning worden op regelmatige basis gecontroleerd. De wapenwet bepaalt dat, eens per vijf jaar, de gouverneur het initiatief neemt om bij alle houders van wapenvergunningen te onderzoeken of zij de wet naleven en zij nog steeds voldoen aan de voorwaarden voor het verkrijgen van deze vergunningen. Daarbij moet de gouverneur het advies vragen van de lokale politie en eventueel van het Openbaar Ministerie. De vergunninghouders dienen te verklaren of te doen vaststellen dat zij nog steeds beantwoorden aan de voorwaarden om een vergunning te krijgen en dat er geen redenen zijn om te besluiten tot een beperking, schorsing of intrekking van hun vergunning. Indien bij de

¹ Aanvragers die de theoretische proef eerder al met succes hebben afgelegd, bij de aanvraag van een eerdere vergunning, worden hiervan vrijgesteld bij de aanvraag van een nieuwe vergunning, tenzij er na het afleggen van de vorige proef twee jaar verstreken zijn (artikel 9, §4, wapenwet).

vijfjaarlijkse controle blijkt dat het voorhanden hebben van het wapen de openbare orde kan verstoren of een bedreiging kan vormen voor de fysieke integriteit van personen, of indien de wettige reden die werd ingeroepen om de vergunning te bekomen niet meer bestaat, kan de gouverneur de vergunning beperken, schorsen of intrekken. De gouverneur moet daarvoor eerst advies inwinnen van de procureur des Konings.³⁶ Bovendien kan de gouverneur te allen tijde de vergunning beperken, schorsen of inperken indien zou blijken dat het bezit van de vergunde wapens de openbare orde kan verstoren of indien blijkt dat de wettige reden die werd ingeroepen om de vergunning te verkrijgen niet meer bestaat. Dat kan wel slechts gebeuren na advies van de procureur des Konings.³⁷ Hierboven werd al vermeld dat in Vlaanderen het schorsen of intrekken van een wapenvergunning ook steeds het schorsen respectievelijk het intrekken van de sportschutterslicentie tot gevolg heeft.³⁸

3.3 Het gebruik van vuurwapens voor het sportschieten

Het gebruik van vuurwapens voor het sportschieten is aan bepaalde regels onderworpen. Artikel 14 van de wapenwet bepaalt dat niemand buiten de beslotenheid van zijn woon- of verblijfplaats een vergunningsplichtig vuurwapen mag dragen tenzij een wettige reden kan worden aangetoond of tenzij de wapenbezitter over een wapendrachtvergunning beschikt. Het beoefenen van het sportschieten is een wettige reden voor het dragen van een wapen in de schietstand.

Het sportschieten kan alleen in schietstanden beoefend worden (zie hieronder 4.1). In de schietstanden is het gebruik van vuurwapens gebonden aan een reeks veiligheidsvoorschriften. Wanneer er niet met de wapens geschoten wordt, moeten ze bewaard worden in de wapenkamer van de schietstand. Bij het schieten moet de loop steeds in de richting van de doelen gericht zijn. De trekker mag alleen worden aangeraakt tijdens het mikken op de doelen. Bij het verplaatsen van het wapen moet het zichtbaar ontladen zijn en moet de loop steeds in een veilige richting gehouden worden.³⁹ Elke schietbeurt in een schietstand moet geregistreerd worden. Dat gebeurt niet alleen in de registers van de schietstand, sportschutters moeten hun schietbeurten ook registreren in een sportschuttersboekje dat ze krijgen van de schietsportfederatie waarbij ze aangesloten zijn. Aan de hand van dit boekje kunnen ze bewijzen dat ze het minimaal vereiste aantal jaarlijkse schietbeurten halen om hun licentie te behouden.⁴⁰ De schietbeurten worden in het boekje geregistreerd door de verantwoordelijke van de federatie of de schuttersvereniging.⁴¹

3.4 Historische en folkloristische activiteiten met vuurwapens

In Vlaanderen zijn verschillende schuttersgilden actief die binnen een historisch en folkloristisch kader vuurwapens gebruiken, bijvoorbeeld voor het traditionele buksschieten, flessenschieten of klepschieten. Jaarlijks organiseren de gilden ook folkloristische schuttersfeesten, zoals de Oud-Limburgse schuttersfeesten. De schuttersgilden hebben zich verenigd in federaties zoals de Federatie van Vlaamse Historische Schuttersgilden en de Vlaamse Traditionele Sporten VZW (VlaS).⁴² Voor het historische en folkloristische gebruik van vuurwapens gelden, naargelang de categorie vuurwapens waarmee geschoten wordt, specifieke regelingen.

De wapenwet bepaalt dat bepaalde types vuurwapens met een historische, folkloristische of decoratieve waarde vrij verkrijgbaar zijn (over welke wapens het specifiek gaat wordt bepaald in het KB van 20 september 1991 betreffende de vuurwapens met historische, folkloristische of decoratieve waarde).⁴³ Indien men met deze vrij verkrijgbare vuurwapens wil schieten worden ze vergunningsplichtig, *tenzij* ze voor het schieten worden bestemd in “het kader van historische of folkloristische manifestaties”.⁴⁴ Deze bepaling maakt het mogelijk om in het kader van de traditionele folkloristische schutterijen en tijdens schuttersfeesten met historische, folkloristische en decoratieve vuurwapens te schieten.

Wanneer schuttersgilden voor het folkloristisch schieten vergunningsplichtige wapens willen gebruiken, bestaan er twee regelingen.

1. Leden van schuttersgilden die disciplines beoefenen die worden aangeboden door gemachtigde schietsportfederaties (zoals VlaS of FROS) volgen het regime van het sportschuttersdecreet en moeten een sportschutterslicentie aanvragen. Met deze licentie kunnen ze bepaalde wapens gebruiken (en ook verwerven) zonder een wapenvergunning te moeten aanvragen bij de gouverneur. In 2008 werd ook de Federatie van Vlaamse Historische Schuttersgilden (FVHS) door de Vlaamse Regering gemachtigd om sportschutterslicenties te verlenen en theoretische en praktische proeven te organiseren.

2. Op folkloristische schuttersactiviteiten en -feesten wordt traditioneel echter door een breder publiek met vuurwapens geschoten dan alleen de schutters die de inspanning willen opbrengen om een sportschutterslicentie te halen. De schuttersgilden tellen immers ook veel leden die slechts enkele keren per jaar, in het kader van de traditionele schuttersfeesten, met vuurwapens willen schieten en niet op de regelmatige basis die het sportschuttersdecreet voorschrijft aan licentiehouders. Daarom werd ook voor deze schuttersactiviteiten en -feesten een regeling uitgewerkt. Bij koninklijk besluit van 9 juli 2007 (tot wijziging van het besluit van 20 september 1991 betreffende de vuurwapens met historische, folkloristische of decoratieve waarde) werd bepaald dat de – normaal gezien vergunningsplichtige – vuurwapens “die eigendom zijn van een erkende vereniging die zich bezighoudt met statutair omschreven activiteiten van historische, folkloristische, traditionele of educatieve aard” beschouwd worden als vrij verkrijgbare wapens. Hiermee werd het mogelijk gemaakt dat op de activiteiten van historische schuttersgilden met vergunningsplichtige vuurwapens geschoten wordt zonder dat alle deelnemers over een wapenvergunning of een sportschutterslicentie beschikken. Door van de vergunningsplichtige wapens vrij verkrijgbare wapens te maken, vallen ze immers onder de hierboven vermelde bepaling dat met vrij verkrijgbare wapens zonder vergunning geschoten kan worden in het kader van historische of folkloristische manifestaties. De schuttersgilden moeten wel voldoen aan enkele voorwaarden:

- het schieten moet gebeuren in een erkende schietstand, onder het toezicht van een wapen- of schietmeester en onder de verantwoordelijkheid van de vereniging
- de wapens moeten door de vereniging voorhanden worden gehouden en bewaard
- de wapens mogen alleen ter beschikking worden gesteld met het oog op en tijdens de statutair omschreven activiteit, aan leden van de vereniging en occasionele genodigden
- de vereniging moet de plaats en datum van haar activiteiten op voorhand aankondigen bij de lokale politie en de gouverneur⁴⁵

In het koninklijk besluit van 9 juli 2007 werd ook de bepaling opgenomen dat deze regeling niet gold voor “enige vorm van sportschieten zoals bedoeld in de gemeenschapsdecreten terzake”. Dat was een probleem voor schuttersgilden en-verenigingen die het buksschieten, klepschieten en flessenschieten beoefenen. Omdat federaties als Vlas en de FVHS deze disciplines organiseerden als gemachtigde schietsportfederaties, vielen deze disciplines onder het toepassingsgebied van het sportschuttersdecreet (‘sportschieten’ wordt door het sportschuttersdecreet gedefinieerd als het beoefenen van de schietdisciplines die door de internationale of door de Vlaamse gemachtigde schietsportfederaties worden aangeboden).⁴⁶ Dit impliceerde dat schutters die tijdens activiteiten en feesten van de schutterijen deze vormen van schieten wilden beoefenen een sportschutterslicentie moesten aanvragen. Dat dreigde de werking van de schuttersgilden en hun traditionele schuttersfeesten te belemmeren. De Vlaamse decreetgever trad daarom op en bracht een wijziging aan in het sportschuttersdecreet. In het decreet werd ingeschreven dat het buksschieten een uitzondering op het decreet vormt en niet beschouwd wordt als een schietdiscipline waarvoor schutters over een sportschutterslicentie moeten beschikken.⁴⁷ De legitimering van deze uitzondering luidde dat de vuurwapens die voor het buksschieten gebruikt worden specifiek voor deze discipline worden vervaardigd. Deze wapens worden bovendien slechts zelden door privépersonen in bezit gehouden. Voor het flessen- en klepschieten werd geen uitzondering voorzien in het sportschuttersdecreet, omdat deze disciplines beoefend worden met .22 karabijnen, een regulier sportwapen dat ook in andere disciplines gebruikt wordt.⁴⁸

Eind 2011 volgde een nieuwe ontwikkeling in het historisch en folkloristisch schieten met vuurwapens. Omdat de FVHS niet langer erkend werd op basis van het cultureel-erfgoeddecreet van 2008 als organisatie voor volkscultuur, kon de federatie volgens het sportschuttersdecreet ook niet langer optreden als gemachtigde schietsportfederatie (artikel 2, 6° van het sportschuttersdecreet). Met ingang van 1 januari 2012 werd de machtiging van de Federatie van Vlaamse Historische Schuttersgilden ingetrokken. De FVHS is dus niet langer gemachtigd om sportschutterslicenties uit te reiken en de theoretische en praktische proeven te organiseren. De schutters die een door de FVHS uitgereikte sportschutterslicentie bezaten, werden voor een keuze gesteld: ofwel zich aansluiten bij een andere gemachtigde schietsportfederatie, ofwel afstand doen van hun sportschutterslicentie, ofwel een wapenvergunning aanvragen (indien ze zelf een vergunningsplichtig wapen bezaten).⁴⁹ Dat de FVHS niet langer een gemachtigde schietsportfederatie is, impliceert niet dat het voor de schuttersverenigingen van de FVHS onmogelijk is geworden om traditionele historische schuttersactiviteiten en -feesten te organiseren. Ze kunnen deze activiteiten blijven inrichten onder het regime van het KB van 2007 (tot wijziging van het besluit van 20 september 1991 betreffende de vuurwapens met historische, folkloristische of decoratieve waarde). In dat regime hebben de schutters van de historische gilden van FVHS geen sportschutterslicentie nodig om het klep- of flessenschieten te beoefenen, uiteraard op voorwaarde dat ze met de wapens van de gilde schieten. Bovendien mogen de leden van de schuttersgilden, indien zij niet over een sportschutterslicentie beschikken, niet deelnemen aan wedstrijden die samen met gemachtigde schietsportfederaties worden georganiseerd. Dan zouden ze terug onder het toepassingsgebied van het sportschuttersdecreet vallen (en dus een sportschutterslicentie moeten bezitten).⁵⁰

4 Het sportschieten in Vlaanderen: feiten & cijfers

4.1 Schuttersverenigingen en schietstanden

Om een sportschutterslicentie te krijgen, moeten sportschutters lid zijn van een schuttersvereniging die op haar beurt lid is van een gemachtigde schietsportfederatie. De prijs van lidmaatschap verschilt van club tot club, maar varieert in principe tussen 35 en 200 euro per jaar. Ook het aantal leden van de schietclubs varieert sterk. De gemiddelde leeftijd van de leden van schietclubs ligt rond de vijftig jaar.⁵¹ In 2011 waren bij de Vlaamse SchietsportKoepel (VSK), de grootste schietsportfederatie in Vlaanderen, 117 schuttersverenigingen aangesloten.⁵² Ter vergelijking: bij de *Union Royale des Sociétés de Tir de Belgique Aile Francophone* (URSTBf), de grootste federatie in de Franstalige gemeenschap, waren in 2009 110 schietclubs aangesloten.⁵³

Het sportschieten kan alleen in schietstanden beoefend worden.⁵⁴ De meeste schietclubs in Vlaanderen beschikken over een schietbaan voor luchtdrukwapens en een baan tot 25 meter die geschikt is voor handvuurwapens. Er zijn in Vlaanderen een vijftal schietstanden waar op 100 meter geschoten kan worden: in Oostende, Kontich, Gent, Leopoldsburg en Maasmechelen. Een schietstand waar met vuurwapens geschoten wordt, kan alleen uitgebaat worden door een persoon (een natuurlijke of een rechtspersoon) die door de gouverneur erkend is.⁵⁵ Uit tabel 3 blijkt dat er in de periode 2000-2010 190 schietstanden erkend werden in Vlaanderen, voornamelijk in Limburg, Oost-Vlaanderen en Antwerpen. Deze cijfers hebben betrekking op alle standen die sinds de inwerkingtreding van het KB van 13 juli 2000 (tot bepaling van de erkenningsvoorwaarden van schietstanden) een erkenning kregen. Sommige van deze standen zijn nu niet meer in gebruik.⁵⁶ De meeste schietstanden in Vlaanderen zijn van permanente aard, gesloten en bedoeld voor het schieten met kogels. De tijdelijke schietstanden, waar in open lucht met hagel geschoten wordt, bevinden zich voornamelijk in Oost-Vlaanderen.

Tabel 3: Aantal erkende permanente en tijdelijke schietstanden in Vlaanderen, per provincie, 2000-2010

Provincie	schietstanden	gesloten/permanent/kogel	open/tijdelijk/hagel
Antwerpen	50	36	14
Limburg	52	46	6
Oost-Vlaanderen	52	25	27
Vlaams-Brabant	8	6	2
West-Vlaanderen	28	21 (1 hagel)	7 (1 kogel)
Totaal	190	134	56

Bron: Muyters, P., antwoord op schriftelijke vraag 329 van H. Schueremans d.d. 25 maart 2010, Vlaams Parlement

Bij de uitbating van de schietstand moet de uitbater zich houden aan een reeks veiligheidsmaatregelen en milieunormen. Het Belgische controleregime bepaalt ten eerste een reeks verplichtingen waaraan de uitbaters van schietstanden zich moeten houden.⁵⁷ Zo moet elke

schietstand een huishoudelijk reglement opstellen, waarin onder meer bepalingen staan over het dragen, laden en wapenen van vuurwapens, het maximale aantal personen dat zich gelijktijdig in de schietruimten mag ophouden, en de beperkingen met betrekking tot de schiettechnieken en de doelwitten of schietschermen. Normaal gezien moeten de schutters jaarlijks een getuigschrift van goed zedelijk gedrag overhandigen aan de uitbater, maar deze regel is niet van toepassing op sportschutters of houders van een jachtverlof, van wie de strafregisters jaarlijks gecontroleerd worden voor de hernieuwing van hun licentie of verlof. Er mag door schutters niet geschoten worden op menselijke silhouetten. Ze mogen ook geen gewelddadige scenario's naspelen. Schutters mogen pas alcohol drinken nadat ze hun schietactiviteiten volledig beëindigd hebben; in geen geval mag dat in de schietruimte of in de wapenkamer gebeuren. Daar geldt tevens een volledig rookverbod.⁵⁸ Ten tweede is de uitbating van een schietstand gebonden aan een reeks milieunormen. Voor de schietstanden in een lokaal moeten uitbaters zich houden aan een reeks voorschriften, onder meer met betrekking tot de dikte en de brandweerstand van de wanden, plafonds en deuren, het geluid, de verluchting en luchtverontreiniging, etc. Ook de uitbaters van schietstanden in de open lucht moeten voldoen aan een reeks voorschriften. Er worden geluidsnormen opgelegd en het terrein waarop de schietstand zich bevindt moet duidelijk aangeduid zijn. Een schietstand in de open lucht is verboden in natuur- en bosgebieden.⁵⁹ Het blijkt niet altijd vanzelfsprekend te zijn om een milieuvergunning te krijgen voor openlucht schietstanden, bijvoorbeeld voor het kleiduifschieten. Van de twintig kleischietstanden die begin jaren 1990 uitgebaat werden, blijven er nog twee volwaardige terreinen over (twee andere standen hebben in 2009 en 2011 een milieuvergunning van beperkte duur gekregen). Het kleine aantal kleischietstanden heeft tot gevolg dat in Vlaanderen momenteel geen Olympische disciplines beoefend kunnen worden. Vlaamse kleischutters trekken daarom vaak naar Wallonië of het buitenland om deze disciplines te beoefenen.⁶⁰

4.2 Aantallen sportschutters

In 2011 waren bij de gemachtigde Vlaamse schietsportfederaties ongeveer 25.000 schutters aangesloten. Ongeveer 65% van deze schutters is lid bij een schuttersvereniging die is aangesloten bij de Vlaamse SchietsportKoepel (VSK), de grootste schietsportfederatie van Vlaanderen. Ongeveer 35% van de sportschutters vinden we bij schuttersverenigingen die lid zijn de FROS Amateursportfederatie en de vzw Vlaams Traditionele Sporten (VLAS). Bij het interpreteren van de cijfers in tabel 4 moet er wel rekening mee worden gehouden dat de ledenbestanden van de federaties geen onderscheid maken tussen leden die schieten met vergunningsplichtige wapens en leden die schieten met types luchtdrukwapens die niet vergunningsplichtig zijn.

Tabel 4: Het aantal leden van erkende schietsportfederaties VSK, FROS en VLAS 2005-2011¹

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
VSK	10.513	12.267	18.742	17.214	16.241	16.084	15.665
FROS	4.841	4.875	7.134	9.055	9.224	8.270	8.444
VLAS	524	500	844	892	837	792	534

¹ FROS Amateursportfederatie en VLAS bieden naast het sportschieten ook andere sporttakken aan. In tabel 4 worden alleen de leden van FROS en VLAS vermeld die effectief het sportschieten beoefenen.

Bron: Anciaux, B., antwoord op schriftelijke vraag nr. 90 van Els Van Weert d.d. 15 januari 2009, zitting 2008-2009, Vlaams Parlement; Muyters, P., antwoord op schriftelijke vraag nr.615 van Ulla Werbrouck d.d. 26 april 2012, zitting 2011-2012, Vlaams Parlement.⁶¹

Bij de FVHS, die sinds begin 2012 niet meer gemachtigd is als schietsportfederatie, waren er in 2011 555 leden aangesloten (in 2007, 2008, 2009 en 2010 waren dat er respectievelijk 1610, 668, 572 en 575).⁶²

Uit tabel 4 blijkt dat de ledenaantallen van de Vlaamse schietsportfederaties de afgelopen jaren een opvallende evolutie hebben doorgemaakt. In 2007, het jaar na de invoering van de nieuwe wapenwet van 8 juni 2006, was er een opmerkelijke stijging van het aantal leden van de schietsportfederaties. De schuttersverenigingen werden overspoeld door nieuwe leden. De stijging was het opmerkelijkst bij de clubs aangesloten bij VSK, maar ook bij FROS en VLAS bood een opvallend aantal nieuwe leden zich aan. Bij VSK werd in 2008 al een daling ingezet van het aantal aangesloten leden. Hoewel de precieze aantallen in tabel 5 niet volledig overeenkomen met de bovenstaande cijfers, tonen ook deze cijfers een gelijkaardige tendens: een opmerkelijke stijging van de ledenaantallen in 2007, die plaatsvond in alle Vlaamse provincies.

Tabel 5: Ledenevolutie per provincie van de schietclubs aangesloten bij de Vlaamse Schietsportkoepel 2002-2011

	VL BR	ANTW	LIMB	W-VL	O-VL	TOTAAL
2002	1.026	2.722	1.901	2.667	1.982	10.298
2003	1.201	2.599	1.905	2.660	1.932	10.297
2004	1.039	2.398	1.802	2.772	1.797	9.808
2005	1.057	2.252	1.812	2.612	1.819	9.552
2006	1.105	2.729	2.217	2.917	1.950	10.918
2007	1.866	4.970	3.745	3.886	2.684	17.151
2008	1.853	5.035	3.232	3.340	3.754	17.214
2009	1.804	4.643	2.722	3.570	3.502	16.241
2010	1.567	4.535	2.840	3.371	3.771	16.084
2011	1.459	4.520	2.871	2.941	3.874	15.665

Bron: 'De Olympische Schietsport', tijdschrift van VSK, 4e kwartaal 2007 (cijfers 2002-2007), statistieken Bloso, 9 mei 2012 (cijfers 2008-2011).

Ook in de Franse gemeenschap is dezelfde tendens waarneembaar. In het jaar na de invoering van de nieuwe wapenwet van 2006 gingen de ledenaantallen van de URSTBf, de Franstalige vleugel van de unie van schietverenigingen, drastisch de hoogte in. In 2008 en 2009 zette zich vervolgens een daling in.

Tabel 6: Ledenaantallen URSTBf 2005-2009

	Ledenaantallen URSTBf
2005	9.795
2006	11.025
2007	20.235
2008	17.057
2009	16.383

Bron: Secretariaat URSTBf

Tussen 2006 en 2007 kwamen er in België ongeveer 20.000 nieuwe leden van schietsportverenigingen bij. Deze opmerkelijke stijging in ledenaantallen – bij de twee grootste schietsportverenigingen steeg het aantal leden op 1 jaar tijd met ongeveer 70% – kan verklaard worden als een poging van grote groepen wapenbezitters om de impact van de nieuwe, strengere wapenwet te ondervangen. Veel wapenbezitters, die voor de invoering van de nieuwe wet hun wapens legaal bezaten, vreesden onder het nieuwe controleregime geen wettige reden te kunnen aantonen voor het behoud van hun wapens. Door zich aan te sluiten bij een schuttersvereniging hoopten ze alsnog een wettige reden te kunnen aantonen.⁶³ Met de wijziging van de wapenwet van 2008 werd de mogelijkheid gecreëerd van het passief wapenbezit, met andere woorden het bezit van een wapen zonder de munitie en zonder de verplichting actief met het wapen te gaan schieten op een schietstand. Personen die onder het regime van de oude wet hun wapens legaal voorhanden hadden gehouden, konden op die manier hun wapens in bezit houden zonder een wettige reden te moeten aantonen. Er werd daarom verwacht dat minder wapenbezitters zich tot de schietclubs zouden wenden in een poging hun wapens te kunnen houden.⁶⁴ De beschikbare cijfers (tabellen 5 en 6) geven aan dat zich vanaf 2009 inderdaad een lichte daling van de ledenaantallen inzette.

Om de bovenstaande cijfers over ledenaantallen van schuttersverenigingen en schietsportfederaties juist te interpreteren moet, zoals hierboven al werd vermeld, steeds het onderscheid gemaakt worden tussen verschillende soorten leden van schietclubs: enerzijds de schutters die met vergunningsplichtige wapens schieten en dus over een sportschutterslicentie of een wapenvergunning moeten beschikken, en anderzijds de schutters die met bepaalde types luchtdrukwapens schieten die niet vergunningsplichtig zijn. Om te achterhalen hoeveel schutters in Vlaanderen met vuurwapens schieten, moeten we naar andere statistieken kijken, bijvoorbeeld naar cijfers over de aantallen nieuw uitgereikte sportschutterslicenties. Die zijn, indien ze jaarlijks geldig worden verklaard, vijf jaar geldig. Tabel 7 toont de aantallen sportschutterslicenties die sinds de invoering van het sportschuttersdecreet in 2007 uitgereikt werden. Een sportschutterslicentie kan geldig zijn in één of in meerdere wapencategorieën (A: revolver, B: pistool, C: schoudervuurwapens met gladde loop, D: schoudervuurwapens met getrokken loop, en C: zwartkruitwapens).

Tabel 7: Aantal nieuw uitgereikte sportschutterslicenties, 2007-2011

	2007	2008	2009	2010	2011	TOTAAL
VSK	4.401	1.865	1.212	718	631	8.827
FROS	1.596	850	728	398	342	3.914
VLAS	376	83	38	34	34	565
FVHS	1.286	23	19	35	33	1.396
TOTAAL	7.659	2.821	1.997	1.185	1.040	14.702

Bronnen: Muyters, P., antwoord op schriftelijke vraag 329 van 25 maart 2010 van H. Schueremans, Vlaams Parlement, 2009-2010, statistieken Bloso, 23 december 2011 en 9 mei 2012, en statistieken Agentschap Kunsten en Erfgoed, 2 juni 2012.

Uit tabel 7 blijkt dat in 2007, het jaar waarin het nieuwe statuut voor de sportschutter geïntroduceerd werd, 7.659 sportschutterslicenties uitgereikt werden. Zoals hierboven vermeld zijn sportschutterslicenties vijf jaar geldig (mits ze jaarlijks geldig verklaard worden). De jaren nadien werden er aanzienlijk minder licenties afgeleverd. Dat betekent dat de meerderheid van de Vlaamse sportschutters vrijwel onmiddellijk na de invoering van het nieuwe systeem een

sportschutterslicentie aanvraag om hun sport te kunnen beoefenen. In totaal werden in de jaren 2007-2011 14.702 sportschutterslicenties uitgereikt.

Als de aanvrager van een sportschutterslicentie niet aan de voorwaarden voldoet, moet de gemachtigde schietsportfederatie weigeren de licentie uit te reiken. De meeste weigeringen op federatieniveau (ook op niveau van de schietclubs kunnen aanvragen geweigerd worden als het dossier onvolledig is of de aanvrager niet aan de voorwaarden voldoet) gebeuren omdat de aanvrager ooit veroordeeld werd als dader of medeplichtige voor een van de misdrijven waardoor (overeenkomstig de wapenwet) aan de sportschutter geen vergunning tot het voorhanden hebben van een vuurwapen kan worden uitgereikt.⁶⁵ Uit tabel 8 blijkt dat de meeste weigeringen gebeurden in 2007. Dit was het eerste jaar dat de sportschutterslicenties uitgereikt werden en, zoals blijkt uit tabel 7, ook meer licenties uitgereikt werden dan in 2008 en 2009.

Tabel 8: Aantal personen aan wie een sportschutterslicentie geweigerd werd (op federatieniveau), 2007-2011

	2007	2008	2009	2010	2011	TOTAAL
VSK	34	0	3	0	0	37
FROS	4	1	7	2	1	15
VLAS	0	0	0	0	0	0
FVHS	10	0	0	0	0	10
TOTAAL	48	1	10	2	1	62

Bronnen: Muyters, P., antwoord op schriftelijke vraag 329 van 25 maart 2010 van H. Schueremans, Vlaams Parlement, 2009-2010, statistieken Bloso, 23 december 2011 en 9 mei 2012, en statistieken Agentschap Kunsten en Erfgoed, 2 juni 2012.

Sportschutterslicenties kunnen om verschillende redenen geschorst, ingetrokken of beperkt worden. De gemachtigde schietsportfederatie kan de sportschutterslicentie schorsen indien de sportschutter de interne reglementen van de schietsportfederatie niet naleeft. De gouverneur kan, overeenkomstig de wapenwet, het recht van een sportschutter om een vuurwapen voorhanden te hebben, schorsen. In dat geval bepaalt het Vlaams sportschuttersdecreet dat de gemachtigde schietsportfederatie de sportschutterslicentie schorst.¹ Wat intrekkingen betreft, bepaalt het sportschuttersdecreet dat de sportschutterslicentie en de voorlopige sportschutterslicentie ingetrokken worden 1) indien de sportschutter niet voldoet aan de bepalingen van het decreet (bv. door de verplichting om de licentie jaarlijks geldig te laten verklaren niet of niet tijdig naleeft), 2) indien het recht om een wapen voorhanden te hebben van de sportschutter wordt ingetrokken overeenkomstig de wapenwet, 3) indien de sportschutterslicentie of de voorlopige sportschutterslicentie werd verleend op basis van onjuiste verklaringen, 4) indien de sportschutter daarom verzoekt, en 5) indien een aanvraag voor of de hernieuwing van een vergunning tot het voorhanden hebben van een vuurwapen wordt geweigerd om redenen die verband houden met de openbare orde overeenkomstig de wapenwet. Tot slot kan de sportschutterslicentie worden beperkt door één of meer wapencategorieën te schrappen indien de sportschutter daarom verzoekt of indien de sportschutter niet langer in staat is wapens uit een bepaalde wapencategorie veilig te hanteren.⁶⁶ In 2011 werden in Vlaanderen 541 sportschutterslicenties ingetrokken. In 2008, 2009 en 2010 waren dat er 726, 488 en 551. Het schorsen van sportschutterslicenties of het opleggen van beperkingen komt nauwelijks voor.

¹ Ook de voorlopige sportschutterslicentie wordt ingetrokken indien de gouverneur het recht om een wapen voorhanden te hebben van de sportschutter schorst overeenkomstig de wapenwet.

Tabel 9: Het aantal beslissingen tot schorsing, intrekking en beperking van sportschutterslicenties 2007-2011

	schorsingen SSL	intrekkingen SSL	beperkingen SSL
2007			
VSK	0	1	0
FROS	0	1	0
VLAS	0	0	0
FVHS	0	0	0
2008			
VSK	1	387	1
FROS	0	210	0
VLAS	0	54	1
FVHS	0	75	0
2009			
VSK	0	303	0
FROS	0	122	0
VLAS	0	18	0
FVHS	2	45	0
2010			
VSK	2	395	0
FROS	0	109	0
VLAS	0	4	0
FVHS	0	43	0
2011			
VSK	3	354	0
FROS	0	171	1
VLAS	0	10	0
FVHS	0	6	0

Bron: Anciaux, B., antwoord op schriftelijke vraag nr. 90 van Els Van Weert d.d. 15 januari 2009, zitting 2008-2009, Vlaams Parlement; Muyters, P., antwoord op schriftelijke vraag 329 van H. Schueremans d.d. 25 maart 2010, Vlaams Parlement; statistieken BLOSO, 11 mei 2010, 23 december 2011 en 9 mei; en statistieken Kunsten en Erfgoed, 15 juli 2010 en 1 juni 2012.

Het is moeilijk na te gaan hoeveel vuurwapens in het bezit zijn van sportschutters. Uit statistieken van het Centraal Wapenregister wordt wel duidelijk dat er in maart 2010 27.000 wapens geregistreerd stonden op sportschutterslicenties.⁶⁷ Een meer omvattende blik op wapenbezit bij sportschutters is onmogelijk, omdat de wapens van sportschutters in verschillende categorieën in het wapenregister ingeschreven kunnen staan. Sportschutters schieten immers ook met wapens die ze niet via de sportschutterslicentie kunnen bezitten, maar waarvoor ze reguliere wapenvergunningen moeten aanvragen. In het wapenregister staan deze wapens geregistreerd onder de categorie 'vergunning nieuwe wet'. Sommige van hun wapens kunnen ook nog in de oude

categorieën 'verweer- en oorlogswapens' en 'jacht- en sportwapens' geregistreerd staan, voor zover de administratieve behandeling van de regularisatie van deze wapens nog niet afgelopen is.

5 De regelgeving doorgelicht

In de laatste paragraaf van dit rapport belichten we enkele aandachtspunten met betrekking tot de regelgeving voor het gebruik van vuurwapens voor het sportschieten. De eerste twee punten komen voort uit een kwalitatieve bevraging van een groep experts en stakeholders, aan wie gevraagd werd hun visie te geven over de juridische stand van zaken van de Belgische wapenwetgeving.⁶⁸ Een laatste punt betreft de leeftijdsgrens voor het sportschieten. Daarover werd in het voorjaar van 2012 een discussie gevoerd in de commissies Sport en Jeugd van het Vlaams Parlement.

5.1 Het uitreiken van de sportschutterslicentie

Voor 2006 bestond er geen statuut voor sportschutters. Om hun sport te beoefenen moesten sportschutters voor al hun wapens afzonderlijk vergunningen aanvragen. Zoals hierboven vermeld, voorziet de wet van 8 juni 2006 dat de gemeenschappen, die bevoegd zijn voor sport, een statuut voor de sportschutters uitwerken. Daarin worden onder meer de voorwaarden bepaald waaronder sportschutterslicenties uitgereikt kunnen worden. Met deze licentie kunnen sportschutters niet alleen hun sport beoefenen, maar ook bepaalde vuurwapens verwerven zonder er afzonderlijke, voorafgaande vergunningen voor te moeten aanvragen. De licentie kan ook dienen om de wettige reden 'sportschieten' te bewijzen indien sportschutters vergunningen aanvragen voor wapens die niet onder het uitzonderingsregime van de voor het sportschieten bestemde wapens vallen. Het Vlaamse sportschuttersdecreet bepaalt dat de sportschutterslicenties uitgereikt worden door de schietsportfederaties, die daartoe gemachtigd en gecontroleerd worden door de Vlaamse Regering.

Over deze laatste bepaling lopen de visies van experts en stakeholders uiteen, niet alleen wat de principiële kwestie betreft (bij wie – overheid of private organisatie – de beslissing om licenties af te leveren best gelegd wordt), maar ook over sommige gevolgen van deze regeling. Bij het verlenen van een wapenvergunning worden namelijk strengere voorwaarden gesteld dan bij het afleveren van een sportschutterslicentie.

1. Wat de principiële kwestie betreft zijn er enerzijds experts en stakeholders die van oordeel zijn dat de 'privatisering' van de uitreiking van de sportschutterslicenties zonder meer een negatieve evolutie is. Volgens hen treden de schietsportfederaties, die ook de examens organiseren, in het huidige systeem niet alleen op als rechter maar ook als betrokken partij. Deze stakeholders geven er de voorkeur aan dat de licenties, die aan de houders toegang bieden tot wapenbezit, worden uitgereikt door de overheid. Anderzijds wordt door andere experts en stakeholders gesteld dat het huidige systeem in de praktijk goed werkt en een aantal belangrijke voordelen oplevert: een kostenbesparing voor de overheid, een efficiënte en snelle dienstverlening, een grotere aanvaarding van de wapenregelgeving door de sportschutters omwille van de nauwere band die de federaties hebben met de sportschutters, en het mogelijk maken van het uitoefenen van het sportschieten als hobby binnen het wettelijk kader met een minimum aan administratie.

De goede werking van het huidige systeem is in grote mate afhankelijk van de verantwoordelijkheidszin van de federaties en van een goede informatiedoorstroming tussen de federaties en de provinciale wapendiensten. Voorstanders van het huidige systeem wijzen er op dat er een voortdurende communicatie plaatsvindt tussen de provinciale wapendiensten en de federaties. In de praktijk lijkt het systeem goed te werken en werken de bevoegde overheidsdiensten goed samen met de schietsportfederaties. Er wordt ook op gewezen dat sportschutters bij de federatie jaarlijks de geldigverklaring van hun sportschutterslicentie moeten aanvragen, waarbij ze een uittreksel uit het strafregister moeten voorleggen. Indien de licentie niet geldig verklaard wordt, brengt de schietsportfederatie de gouverneur op de hoogte. Eventuele wapenvergunningen op naam van de sportschutter kunnen dan ook onmiddellijk ingetrokken worden, omdat de schutter dan geen wettige reden meer heeft voor het sportschieten. Bovendien kan de gouverneur steeds het recht op wapenbezit intrekken omwille van redenen van openbare orde. Tussen 2007 en 2011 werden ongeveer 2.300 sportschutterslicenties ingetrokken. Deels omdat de sportschutter zijn jaarlijkse verlening niet tijdig in orde heeft gebracht, deels omwille van redenen van openbare orde.

2. Een van de consequenties van het huidige systeem is dat bij het verlenen van een sportschutterslicentie geen advies van de lokale politie vereist is. In tegenstelling tot de gewone wapenvergunningen (artikel 11 wapenwet) wordt alleen een uittreksel uit het strafregister gecontroleerd. Hierdoor kunnen mensen van wie de politie op de hoogte is van bepaalde risicokenmerken (bijvoorbeeld daders die bij de politie gekend zijn omwille van gewelddadige feiten, een alcoholproblematiek, ernstige familiale spanningen, ...) maar die (nog) niet veroordeeld zijn, een sportschutterslicentie krijgen en dus vuurwapens verwerven.

De regelgeving voorziet dat de federaties voortdurend communiceren met de provinciale wapendiensten. Dat maakt zowel een a priori als een posteriori controle mogelijk. De federaties moeten enerzijds alle beslissingen over sportschutterslicenties onmiddellijk meedelen aan de gouverneurs; indien de gouverneur van oordeel is dat er niet aan de moraliteitsvoorwaarden voldaan is, kan hij overgaan tot de intrekking van het recht om wapens voorhanden te hebben. De gouverneur heeft altijd het laatste woord met betrekking tot het recht op wapenbezit, dat hij kan intrekken omwille van redenen van openbare orde. Anderzijds moeten de gouverneurs de federaties inlichten indien ze aan bepaalde personen weigeren een vergunning uit te reiken om redenen van openbare orde. De federaties moeten dan, indien deze personen al een sportschutterslicentie bezitten of er in een latere periode één zouden aanvragen, deze licenties intrekken of weigeren af te leveren.

Deze bepalingen nemen echter niet weg dat bij het uitreiken van sportschutterslicenties geen advies van de lokale politie gevraagd wordt. Dit betekent dat bepaalde risicoprofielen mogelijk niet opgemerkt worden.

3. Een verdere vergelijking tussen de voorwaarden voor het uitreiken van wapenvergunningen en sportschutterslicenties levert nog een verschilpunt op. Bij het afleveren van een wapenvergunningen moet de aanvrager niet alleen een medisch attest voorleggen ("dat bevestigt dat de aanvrager in staat is een wapen te manipuleren zonder gevaar voor zichzelf of voor anderen"), maar worden ook bijkomende voorwaarden gesteld.

De aanvrager mag niet⁶⁹:

- het voorwerp geweest zijn van een beslissing die een behandeling in een ziekenhuis beveelt, zoals bedoeld in de wet van 26 juni 1990 betreffende de persoon van de geesteszieke
- niet geïnterneerd zijn geweest met toepassing van de wet van 9 april 1930 tot bescherming van de maatschappij tegen abnormalen, gewoontemisdadigers en plegers van bepaalde seksuele strafbare feiten¹

Om een sportschutterslicentie te krijgen, moet een aanvrager alleen een medisch attest voorleggen dat bevestigt dat de sportschutter in staat is een wapen te manipuleren zonder gevaar voor zichzelf of voor anderen. Ook in dit geval bestaat het risico dat sommige risicoprofielen niet opgemerkt worden.

5.2 Types vuurwapens voor het sportschieten

De sportschutterslicentie biedt sportschutters de mogelijkheid om bepaalde types wapens te verwerven zonder voor deze wapens afzonderlijke vergunningen bij de gouverneur te moeten aanvragen. Het gaat om de wapens die voorkomen op de lijst van voor het sportschieten ontworpen wapens die werd vastgesteld in een ministerieel besluit van 15 maart 2007.⁷⁰ Indien sportschutters andere vuurwapens willen bezitten om hun sport te beoefenen dan diegene die voorkomen op deze lijst moeten ze daarvoor gewone wapenvergunningen aanvragen. Dan geldt de standaardprocedure zoals die is uitgewerkt in artikel 11 van de wapenwet. Daarin wordt onder meer bepaald dat “het type wapen” waarvoor de vergunning aangevraagd wordt, “moet overeenstemmen met de redenen waarvoor het gevraagd wordt”.⁷¹

Over deze bepaling bestaat een discussie. Sommige provinciale wapendiensten hebben een praktijk opgebouwd die er van uitgaat dat niet alle vergunningsplichtige vuurwapens bruikbaar zijn voor het sport- of het recreatief schieten. Op basis van de technische kenmerken van sommige vuurwapens oordelen ze dat die niet vergund kunnen worden onder de wettige redenen sportief en recreatief schieten. Zo weigeren sommige wapendiensten vergunningen af te leveren voor wapens met een bijzonder korte loop en voor semi-automatische karabijnen zoals (halfautomatische) kalashnikovs.¹¹ Semi-automatische karabijnen, die gebruikt worden bij de sportdiscipline ‘ordonnantieschieten met geweer’⁷², worden bijvoorbeeld gecontesteerd omdat ze in korte tijd veel schoten kunnen lossen. Hierdoor kunnen er relatief veel slachtoffers vallen als het wapen wordt misbruikt.⁷³ Het weigeren van vergunningen voor deze wapens wordt betwist door organisaties die de belangen van sportschutters verdedigen.

Een deel van de experts en stakeholders in dit debat ondersteunt de praktijk van de provinciale wapendiensten. Ze stellen dat de gouverneur het type wapen mag toetsen aan de opgegeven redenen en dat hij meer specifiek de bevoegdheid heeft om te oordelen over de geschiktheid van het wapen voor het sport- of recreatief schieten. Eventuele weigeringen dienen wel gemotiveerd te worden door te verduidelijken waarom het wapen een gevaar inhoudt voor de openbare orde.

¹ De wet van 9 april 1930 is opgeheven door de wet van 21 april 2007 betreffende de internering van personen met een geestesstoornis. De wijzigingsbepalingen van deze nieuwe wet voorzien echter niet in een aanpassing van de wapenwet waardoor deze voorwaarde (in het bijzonder artikel 11, §3, 4° van de wapenwet) op termijn dode letter dreigt te worden. Aldus ontstaat een lacune in de wapenwet. Internering op basis van de nieuwe wet van 2007 zal dan niet meer als voorwaarde voor een wapenvergunning gelden. Vermoedelijk zal dan het criterium van de openbare orde ingeroepen worden om een vergunning te weigeren.

¹¹ Automatische kalashnikovs zijn hoe dan ook verboden wapens.

Tegenstanders van deze praktijk stellen dat als de overheid het niet wenselijk acht dat dergelijke wapens gebruikt kunnen worden, ze deze wapens moet opnemen in de categorie van verboden wapens. Onder de huidige regelgeving, zo argumenteren ze, is de praktijk ten eerste niet conform met het Vlaamse sportschuttersdecreet. Dat laatste decreet definieert het sportschieten als het beoefenen van schietdisciplines die worden aangeboden door de schietsportfederaties. Van zodra een schietsportfederatie een discipline inricht met bepaalde wapens, zijn deze bruikbaar voor het sportschieten, op voorwaarde dat de gemeenschapsoverheden het gebruik ervan binnen de schietsport niet verbieden. Ten tweede wijzen ze er op dat de omzendbrief van 8 juni 2006 over de toepassing van de wapenwet stelt dat de gouverneurs bij het verlenen van vergunningen geen discretionaire bevoegdheid hebben. Als de aanvrager kan aantonen dat het type wapen waarvoor hij een vergunning vraagt, gebruikt mag en kan worden voor de activiteit waarvoor hij het aanvraagt, de vergunning verleend moet worden.

In juni 2012 sprak de Raad van State zich uit over deze problematiek. De Raad moest de weigeringen beoordelen van twee vergunningsaanvragen voor een Walther TPH .22, een klein pistool met een korte loop. De wapendiensten hadden de vergunningen geweigerd omdat het pistool naar hun inschatting niet geschikt is voor het sport- en recreatief schieten, aangezien het door de geringe omvang en de korte loop te moeilijk beheersbaar is om er nauwkeurig mee te schieten. Bovendien is het wapen volgens hen niet ontworpen om ermee aan sportief of recreatief schieten te doen. In beide gevallen vernietigde de Raad van State het besluit waarbij de vergunning geweigerd werd. De Raad stelde ten eerste dat de wapenwet de discretionaire bevoegdheid van de vergunningverlenende overheden beperkt, en dat die overheden slechts over een beperkte appreciatiemarge beschikken. Wat de grond van de zaak betreft, oordeelde de Raad dat uit de motivering van de weigeringen niet blijkt dat het type wapen waarvoor de vergunningen gevraagd werden, niet nuttig gebruikt kan worden voor sportief of recreatief schieten op een schietstand. De Raad stelde voorts dat de omstandigheid dat het wapen omwille van zijn kenmerken normaal niet voor dergelijke doeleinden gebruikt wordt, geen afdoende motief is om aan te nemen dat het wapen niet voor die doeleinden gebruikt kan worden.⁷⁴ Dit komt er op neer dat er sprake is van overeenstemming van het wapentype met de wettige reden sportief en recreatief schieten indien het wapen nuttig gebruikt kan worden op de schietstand. De Raad van State moet zich nog uitspreken over zaken waarin er sprake is van semi-automatische karabijnen.

Politiek gezien ligt de kwestie nog ter tafel. Na het dodelijke schietincident in Luik in december 2011 – waarbij de dader gebruik maakte van een (illegaal) FAL-aanvalsgeweer – wierp de federale minister van Justitie de vraag op of bepaalde vuurwapens die momenteel gebruikt worden voor het sportschieten, zoals semi-automatische karabijnen, wel thuishoren in onze samenleving. Ze kondigde aan hierover overleg te zullen plegen met de gemeenschapsministers van sport.⁷⁵ Belangenverenigingen van wapenbezitters reageerden door te stellen dat een beperking van de wapens waarmee men kan sportschieten neerkomt op het onterecht medeverantwoordelijk houden van legale wapenbezitters voor de schietpartij en dat een dergelijke maatregel bovendien alleen een impact zal hebben op de legale wapenbezitters aangezien het criminele milieu eigen bevoorradingswegen heeft.⁷⁶ In de nasleep van het schietincident organiseerde de minister van Justitie een overleg met de gemeenschappen. Die laatste bezorgden aan de federale overheid informatie over het aantal uitgereikte sportschutterslicenties voor deze wapens (wapencategorie D). In december 2011 stond de kwestie van de “vergunningsaanvragen voor zware vuurwapens met een kwalijke reputatie in het kader van het sportief en recreatief schieten” op de agenda van een vergadering van de Conferentie van Gouverneurs.

Ook in het Vlaams Parlement kwam deze kwestie aan bod. De Vlaamse minister van Sport verklaarde in de commissie Sport dat het al dan niet vergunnen van bepaalde wapens voor het sportschieten een problematiek van openbare veiligheid is en hij de zaak daarom overlaat aan de federale overheid. Hij stelde dat de Vlaamse overheid bij het opmaken van het sportschuttersdecreet de logica van de federale wapenwet respecteerde. Indien de federale overheid beslist om bepaalde vuurwapens die nu gebruikt worden voor het sportschieten onder te brengen in de categorie van verboden wapens, zal de Vlaamse overheid zich daarin schikken. Zolang de federale overheid bepaalt dat deze wapens vergunningsplichtig zijn, dan moet de Vlaamse overheid, volgens de minister van sport, het sportschieten met deze wapens mogelijk maken. De minister van sport verklaarde tevens dat er bij zijn weten geen misbruiken bekend zijn van lange semiautomatische vuurwapens door houders van een sportschutterslicentie. Mocht uit cijfers blijken dat sportschutters meewerken aan illegale wapenhandel of misbruik maken van vergunde vuurwapens, dan zal een bijsturing van het Vlaamse beleid worden overwogen. De minister van Sport herhaalde in het Vlaams Parlement meermaals dat hij het resultaat uit het overleg met de federale overheid afwacht alvorens de nodige conclusies te trekken en het Vlaamse beleid ter zake eventueel bij te sturen. Verder verklaarde hij dat hij contact ging opnemen met de Vlaamse gouverneurs die een probleem met deze wapens blijken te hebben om een gesprek te plannen over wat hun probleem precies is en hoe dit op de meest efficiënte manier opgelost kan worden.⁷⁷

Naar aanleiding van het dodelijk schietincident in Alpen aan de Rijn in april 2011, waarbij zes dodelijke slachtoffers vielen, werd ook in Nederland een discussie gevoerd over het al dan niet beperken van bepaalde zware vuurwapens voor het sportschieten. In Alphen aan de Rijn gebruikte de dader vuurwapens die hij legaal in bezit had, waaronder een semi-automatisch geweer (Smith & Wesson kaliber.22 Long Rifle). Nederland hanteert het principe dat het verboden is om als particulier een vuurwapen te bezitten, maar dat uitzonderingen gemaakt worden voor bepaalde groepen zoals de sportschutters. Om als sportschutter een vuurwapen te verwerven moet een wapenverlof worden aangevraagd bij de korpschef van de politieregio. Dit kan ten vroegste nadat iemand een jaar lid is geweest van een schietvereniging. Er zijn in Nederland ongeveer 28.000 sportschutters actief die een vuurwapen bezitten. Een groot deel van de vuurwapens worden ondergebracht in Categorie III van de Wet wapens en munitie. Binnen deze categorie van wapens is het, net als in België, aan de schietsportfederatie (de Koninklijke Nederlandse Schutters Associatie - KNSA) om te bepalen welke wapens gebruikt mogen worden voor het sportschieten en zijn semiautomatische geweren toegestaan voor bepaalde disciplines. Op vraag van de minister van Veiligheid en Justitie onderzocht de Onderzoeksraad voor Veiligheid naar aanleiding van het schietincident het Nederlandse controleregime voor legaal wapenbezit. De onderzoeksraad concludeerde dat de bevoegde minister een grotere invloed zou kunnen uitoefenen door periodiek de vraag te beantwoorden of bepaalde wapens wel wenselijk zijn voor de beoefening van de schietsport en of de wettelijke categorie-indeling volstaat.⁷⁸ Op basis van deze studie stelde de minister van Veiligheid en Justitie in maart 2012 een aantal maatregelen voor die onder andere het gebruik van semiautomatische aanvalsgeweren uitsluit voor het sportschieten. De minister besefte dat hiermee ook een aantal integere beoefenaars van de schietsport wordt getroffen, maar argumenteerde dat deze maatregelen noodzakelijk zijn om het risico op misbruik van legale sportwapens zoveel mogelijk te beperken en een stelsel van legaal wapenbezit te creëren dat de samenleving een voldoende robuust niveau van veiligheid biedt. In samenspraak met de KNSA werd beslist dat de schietsportfederatie niet langer 'dynamische schietsportdisciplines'¹ zal

¹ Dit zijn schietsportdisciplines waarbij de schutter zich binnen een schietsportwedstrijd verplaatst, er sprake is van een doorlopende tijdswaarneming die deel uitmaakt van het scoreverloop en de schutter in verschillende houdingen, al dan niet vanachter obstakels, op doelen schiet. Biatlon wordt omwille van haar Olympische karakter en haar niet-offensieve karakter uitgezonderd van deze maatregel.

erkennen waardoor het onmogelijk zal zijn een vergunning te krijgen voor de wapens die hiervoor primair geschikt zijn, zoals semiautomatische aanvalsgeweren.⁷⁹ Op deze beslissing kwam veel reactie vanuit sportschutterskringen. Na bijkomend overleg met de KNSA en de betrokken KNSA-leden Nationaal Parcours Schutters Associatie (NPSA) en Association for Practical Shooting (APS) in april 2012 besliste het ministerie van Veiligheid en Justitie om de dynamische schietsportdisciplines en de daarbij horende wapens uiteindelijk niet te verbieden, maar in de plaats een “gefaseerde toegang” tot deze disciplines te introduceren.⁸⁰ Deze gefaseerde toegang werd uitgewerkt in de Circulaire Wapens en Munitie 2012 II en houdt concreet in dat beginnende sportschutters enkel mogen schieten met vuurwapens die geschikt zijn voor Olympische disciplines. Pas bij de eerste verlenging van hun verlof, mogen ze een verlof aanvragen voor een bredere groep wapens¹ en pas bij de tweede verlenging van hun verlof mogen sportschutters een verlof aanvragen voor *alle* disciplines die door de KNSA worden gereguleerd en erkend (waaronder de dynamische schietsportdisciplines). Op deze wijze krijgen sportschutters dus pas geleidelijk aan toegang tot zwaardere vuurwapens. Verder werd beslist dat geen nieuwe verlopen meer worden aanvaard voor wapens die uitsluitend toegestaan waren in de schietsportdiscipline ‘Gebruiksgeweer’ (dat onderdeel uitmaakt van de wapengroep Groot Kaliber Geweer). Deze maatregelen zijn vanaf 1 oktober 2012 van kracht.⁸¹

In België is het momenteel onduidelijk in welke mate lange semiautomatische vuurwapens die legaal vergund zijn voor het sportschieten misbruikt worden voor andere doeleinden. Onderzoek naar deze problematiek ontbreekt tot op heden in Vlaanderen. Bovendien is het onduidelijk of de Vlaamse overheid wel de meest geschikte actor is om het gebruik van deze wapens eventueel te beperken. De Vlaamse Regering zou, in navolging van de Nederlandse minister van Veiligheid en Justitie, hiervoor de nodige afspraken kunnen maken met de gemachtigde schietsportfederaties. Concreet stipuleert artikel 3 van het sportschuttersdecreet dat de Vlaamse Regering, op voordracht van de schietsportfederaties, een lijst kan vastleggen van de toegestane schietdisciplines en dynamische schietsportdisciplines en ordonnance-schieten uitsluiten van deze lijst. Eventueel zou zelfs het decreet gewijzigd kunnen worden om bepaalde disciplines te bannen. Maar zolang op het federale niveau geen soortgelijke initiatieven worden genomen, kan Vlaanderen alleen een symbolisch beleid voeren: het schrappen van de disciplines waarbij gebruik wordt gemaakt van lange semi-automatische vuurwapens, belet namelijk niet dat personen voor deze wapens een federale vergunning kunnen krijgen op basis van de wettige reden recreatief schieten.

5.3 Leeftijdsgrens voor sportschieten met vrij verkrijgbare wapens

In het voorjaar van 2012 werden in het Vlaams Parlement vanuit verschillende politieke fracties vragen gesteld aan zowel de minister van Sport⁸² als aan de minister van Jeugd⁸³ met betrekking tot de schietsportkampen voor jongeren die worden aangeboden door de Vlaamse Schietsportkoepel (VSK). De concrete aanleiding voor deze discussie was de recente publicatie van een advertentie van de VSK voor schietsportkampen in het kinder- en lifestyleblad *Kids only* (dat tweemaal per jaar gratis verschijnt als modebijlage van tijdschriften zoals *Feeling*, *Vitaya* en *Marie Claire*).

¹ Het betreft naast de wapens voor Olympische disciplines, ook wapens die zijn toegelaten binnen de disciplines van de *International Shooting Sport Federation* (ISSF) en de Historische-Wapendisciplines van de *Muzzle Loaders Associations International Committee* (MLAIC)

Jaarlijks organiseert Bloso meer dan 1.000 sportkampen in Vlaanderen. Deze kampen worden georganiseerd voor kinderen vanaf 8 jaar en vinden plaats in de schoolvakantieperiodes (krokus-, paas-, zomer- en herfstvakantie).⁸⁴ In samenwerking met Bloso organiseert de VSK al een tiental jaar jaarlijks 1 à 2 initiatiekampen in het sportschieten.⁸⁵ De schietsportkampen van de VSK richten zich op jongeren van 10 tot 18 jaar. Geconfronteerd met een sterke vergrijzing van haar leden en een imago probleem tracht de VSK met deze kampen jongeren warm te maken voor de schietsport. De deelnemers zijn doorgaans kinderen van sportschutters. Met de publicatie van de advertentie in *Kids Only* probeert de VSK kinderen van buiten het milieu van sportschutters te rekruteren om zo een goede doorstroming te garanderen.⁸⁶ Tijdens deze kampen wordt alleen met luchtdrukwapens geschoten, meer bepaald in de discipline luchtpistool en luchtkarabijn.⁸⁷ De jongeren krijgen elk dag gedurende 4 uur initiatielessen in de schietsport. De overige tijd wordt ingevuld met andere sportieve activiteiten zoals zwemmen en klimmen. 's Avonds wordt er gezorgd voor randanimatie. In 2012 vond dit kamp in de week van 6 augustus plaats in het provinciaal domein Puyenbroeck in Wachetebeke.⁸⁸

De minister van Sport verklaarde in de commissie Cultuur, Jeugd, Sport en Media van het Vlaams Parlement dat sportschieten een Olympische discipline is en dat het VSK daarom "die sport ook bij jongeren en zelfs bij kinderen [moet] kunnen promoten". Volgens hem vinden deze schietsportkampen plaats binnen het bestaande wettelijk kader. Alles gebeurt, naar zijn weten, kwaliteitsvol en pedagogisch verantwoord: de organisatie van het sportkamp en de begeleiding van de jongeren wordt goed omkaderd. Voor het verkrijgen van subsidies moeten alle lesgevers beschikken over een diploma of een getuigschrift en moet er minstens één gekwalificeerde lesgever zijn per twaalf deelnemers. In 2011 namen er elf jongeren tussen 12 en 17 jaar deel aan het schietsportkamp van het VSK en waren er zes gekwalificeerde begeleiders.⁸⁹ Volgens de VSK voldoet het sportkamp aan de voorwaarden van Bloso.⁹⁰ Jaarlijks wordt ongeveer 70% van de gesubsidieerde sportkampen gecontroleerd door Bloso. De afdeling subsidiëring van Bloso heeft de betreffende inspecteur uitdrukkelijk gevraagd om het sportkamp van 2012 ter plaatse te controleren, waaronder de wapens waarmee wordt geschoten en de kwalificatie van de lesgevers. Bovendien heeft de VSK de minister van Sport verzekerd dat de luchtdrukwapens bewaard worden in een aparte afgesloten ruimte die niet toegankelijk is voor de jongeren en dat er geen uitleg wordt gegeven over zwaardere wapens.⁹¹

Het organiseren van schietsportkampen voor minderjarigen door de VSK hoeft niet te verbazen. Gezien de VSK een erkende en gesubsidieerde sportfederatie is, behoort het te voldoen aan een aantal basistaken (zoals opgelegd door de Vlaamse overheid en Bloso), waaronder het aanbieden van een jeugdopleiding en het promoten van de eigen sporttak.⁹² De discussie focust zich dus niet op het organiseren van schietsportkampen als zodanig, maar wel op de vraag wat de geschikte minimumleeftijd is voor deelname aan deze schietsportkampen. Deze vraag kan niet losgekoppeld worden van de bredere discussie over de leeftijdsgrenzen voor sportschieten in het algemeen.

De leeftijdsgrens over sportschieten is afhankelijk van het type wapen waarmee men schiet. Het sportschuttersdecreet bepaalt een minimumleeftijd van 16 jaar voor het sportschieten met vergunningsplichtige wapens (artikel 7). Voor het hanteren van vrij verkrijgbare luchtdrukwapens is in het sportschuttersdecreet geen wettelijke minimumleeftijd voorzien. De meeste luchtdrukwapens zijn vrij verkrijgbare wapens. Sportschieten met de meeste luchtdrukwapens kan, op basis van het sportschuttersdecreet, dus ook voor jongeren jonger dan 16 jaar. Belangrijk om te benadrukken is dat minderjarige sportschutters hun hobby alleen kunnen beoefenen met schriftelijke toestemming van hun ouders (of wettige vertegenwoordigers) en onder het toezicht en de begeleiding van een door de schietsportfederatie aangestelde lesgever (artikel 5 van

sportschuttersdecreet van 11 mei 2007).¹ Bovendien mogen minderjarigen geen toegang krijgen tot een ruimte in de schietstand waar vuurwapens aanwezig zijn.⁹³

Het decreet van 13 juli 2007 inzake medisch en ethisch verantwoorde sportbeoefening biedt de Vlaamse Regering de mogelijkheid om, rekening houdend met het specifieke karakter van de sportactiviteiten, leeftijdsgrenzen en voorwaarden opleggen voor de opleiding voor deelname aan bepaalde sportmanifestaties (artikel 15). Specifiek voor deelname aan het wielrennen en motorcross werd van deze mogelijkheid gebruik gemaakt. In 2010 werden, bij besluit van de Vlaamse Regering, de leeftijdsgrenzen voor wielrennen en motorcross opgeheven.⁹⁴ Er werd gekozen voor meer responsabilisering en zelfregulering van de sportfederaties. Deze keuze werd mede gemotiveerd door de lage letselincidentie in de betrokken sporttakken en het probleem van controle, handhaving en afdwingbaarheid van de regelgeving.⁹⁵ De Vlaamse Regering koos er in 2010 dus voor om de optie zelf leeftijdsgrenzen op te leggen voor de opleiding in specifieke sportdisciplines (zoals voorzien in het decreet inzake medisch en ethisch verantwoorde sportbeoefening) niet langer te gebruiken.

De VSK moet, zoals alle sportfederaties, jaarlijks rapporteren over de maatregelen die het neemt in kader van het decreet inzake medisch en ethisch verantwoord sporten aan het team Medisch Verantwoord Sporten van de Vlaamse overheid. In dit jaarverslag vermelden de sportfederaties onder meer over de leeftijdsgrenzen die ze toepassen in hun sportdiscipline. Voor het sportschieten hanteert de VSK een leeftijdsgrens van minimum 10 jaar voor luchtdrukdisciplines en minimum 16 jaar voor de vuurwapendisciplines.⁹⁶ Het aandeel leden van de VSK dat jonger is dan 16 jaar bedraagt momenteel minder dan 1%.⁹⁷ In Wallonië werd in 2010 met succes een promotiecampagne gevoerd met het oog op rekruteren van kinderen van zes jaar. Een vertegenwoordiger van de VSK verklaarde in 2010 in de pers dat de koepel volop bezig is met de voorbereidingen voor een gelijkaardige campagne in Vlaanderen.⁹⁸ Volgens de minister van sport werd het voorstel om een dergelijke ledenwervingsactie ook in Vlaanderen te organiseren binnen de VSK echter onmiddellijk negatief geadviseerd en werd het team Medisch Verantwoord Sporten (nog) niet op de hoogte gebracht van een initiatief om de leeftijdsgrens voor luchtdrukdisciplines te verlagen.⁹⁹ Dit neemt echter niet weg dat er op bepaalde plekken in Vlaanderen blijkbaar toch kinderen jonger dan 10 jaar oud het sportschieten beoefenen. Zo werd in de media bericht dat een schietclub in West-Vlaanderen begin september 2012 een wedstrijd organiseerde voor kinderen waaraan onder andere een zevenjarig meisje deelnam met een luchtkarabijn.¹⁰⁰

In het Vlaams Parlement werd de minister van Sport in 2011 al gevraagd naar zijn standpunt over een leeftijdsgrens voor het sportschieten.¹⁰¹ Hij verklaarde dat *“een sportfederatie die een bepaalde sporttak of sportdiscipline aanbiedt zelf de verantwoordelijkheid heeft om via haar sporttechnische reglementen en haar aanbod te bepalen vanaf welke leeftijd een bepaalde sportactiviteit op sporttechnische, pedagogische, medisch en ethisch verantwoorde manier kan aangeboden worden aan haar leden”*. Gevraagd naar eventuele maatregelen om deze leeftijdsgrens op te trekken, stelde de minister dat dit dossier verder zal worden opgevolgd en dat hij, via overleg, wil komen tot een gedragen leeftijdsgrens zodat het invoeren van nieuwe regelgeving vermeden kan worden.¹⁰²

¹ Deze lesgever is meerderjarig en is houder van een sportschutterslicentie voor de betreffende wapencategorie. Voor de Olympische disciplines moet de lesgever bovendien minstens over een diploma van initiator schieten in de betreffende schietdiscipline beschikken, uitgereikt of erkend door de VTS (artikel 5, Vlaams Sportschuttersdecreet).

6 Besluit

Het bezit en het gebruik van vuurwapens door sportschutters wordt in België gereguleerd door verschillende overheden. Terwijl de federale overheid bevoegd is voor de *verwerving* en het *bezit* van vuurwapens voor het sportschieten, zijn de gemeenschappen bevoegd voor het *gebruik* van vuurwapens door sportschutters. De in- en uitvoer van vuurwapens en vergunningsvoorwaarden voor schietstanden vallen dan weer onder de bevoegdheden van de gewesten. De federale wapenwet van 8 juni 2006 stelt de algemene regel voorop dat voor de verwerving en het bezit van een vuurwapen steeds een afzonderlijke wapenvergunning vereist is, maar voorziet in een uitzonderingsregime voor sportschutters. Meer bepaald stelt de wapenwet dat sportschutters bepaalde types vuurwapens kunnen verwerven en bezitten op basis van hun sportschutterslicentie. Het gebruik van vuurwapens voor het sportschieten wordt gereguleerd door de gemeenschappen. De Vlaamse Gemeenschap heeft dat gedaan in het sportschuttersdecreet van 2007 en het bijhorend uitvoeringsbesluit. Dit decreet bepaalt dat sportschutters voor hun activiteiten alleen vuurwapens mogen gebruiken indien ze over een sportschutterslicentie beschikken.

Na een analyse van het juridische kader van het gebruik van vuurwapens door sportschutters, zijn we in dit rapport dieper ingegaan op het gebruik van vuurwapens voor het sportschieten. In 2010 waren er ongeveer 25.000 leden aangesloten bij de Vlaamse schietsportfederaties. Niet al deze leden schieten met vuurwapens; sommige schutters schieten alleen met types luchtdrukwapens waarvoor geen vergunning vereist is. Cijfers over de aantallen nieuw uitgereikte sportschutterslicenties geven een beter beeld van hoeveel sportschutters in Vlaanderen met vuurwapens schieten: sinds 2007 werden er door de schietsportfederaties die daartoe door de Vlaamse Regering gemachtigd zijn 14.702 sportschutterslicentie uitgereikt (waarvan er sindsdien ook al een aantal ingetrokken werden – zie tabel 9).

Het particuliere bezit en gebruik van vuurwapens is maatschappelijk niet onomstreden. Regelmatig halen incidenten met vuurwapens de media, waardoor wapens niet alleen geassocieerd worden met gewapend geweld en criminaliteit, maar ook vaak de vraag opduikt of de wapenwetgeving strikt genoeg is. Tegelijkertijd zijn vuurwapens voor veel mensen de instrumenten waarmee ze hun hobby beoefenen, waardevolle objecten, of een vorm van bescherming. Hoewel particulier vuurwapenbezit geregeld bediscussieerd of gecontesteerd wordt, is het opvallend dat er tot op heden weinig representatieve gegevens voorhanden zijn over de attitudes van de bevolking ten aanzien van vuurwapenbezit. De telefonische enquête die het Vredesinstituut bij meer dan 1000 Belgen liet uitvoeren vulde deze leemte. Uit deze bevraging bleek dat een overgrote meerderheid van de Belgen het bezit en gebruik van vuurwapens voor het sportschieten aanvaardbaar vindt.

Tot slot hebben we in dit rapport de regelgeving met betrekking tot het gebruik van vuurwapens voor het sportschieten doorgelicht. Daarvoor deden we onder meer een beroep op de resultaten van een bevraging bij een groep experts en stakeholders.

Na de invoering van de wapenwet van 2006 heeft de Vlaamse Gemeenschap in 2007 het statuut van de sportschutter uitgewerkt. Dat is een duidelijke verbetering ten aanzien van de situatie onder het regime van de oude wapenwetgeving, toen niet was vastgelegd wat de verplichtingen en de rechten van de sportschutters zijn. Uit onze analyse blijkt bovendien dat het sportschuttersstatuut op een duidelijke en gedetailleerde wijze gereguleerd is. Niettemin toonde de bevraging van

experts en stakeholders dat er nog enkele punten van discussie blijven bestaan. We gaan hier in op twee specifieke aandachtspunten.

1. Het Vlaamse sportschuttersdecreet bepaalt dat de sportschutterslicenties uitgereikt worden door de schietsportfederaties, die daartoe gemachtigd worden door de Vlaamse Regering. De Vlaamse Regering koos in 2007 voor deze regeling omdat ze van oordeel was dat de ervaring en de expertise van de federaties voldoende groot waren om deze taken op te nemen, terwijl de Vlaamse overheid op dat ogenblik zelf niet over de vereiste expertise beschikte. Uit de bevraging bleek dat een groep experts en stakeholders de machtiging van de federaties om sportschutterslicenties af te leveren als een negatieve evolutie beschouwen. In principe is het inderdaad wenselijk en beter om de sportschutterslicenties, die het sportschutters onder meer mogelijk maken bepaalde wapens te verwerven en te bezitten zonder er afzonderlijke vergunningen voor aan te vragen, te laten afleveren door een overheidsdienst. Niettemin lijkt het er op dat het systeem in de praktijk goed werkt en dat de bevoegde overheidsdiensten goed samenwerken met de schietsportfederaties. Uiteraard blijft de goede werking van het systeem in de toekomst voortdurend afhankelijk van de verantwoordelijkheidszin van de sportfederaties en van een goede informatiedoorstroming en samenwerking tussen federaties en wapendiensten. Daarom is het cruciaal dat de toezichthoudende overheid grondige controles uitvoert op de werking van het systeem. Intussen levert het systeem een aantal voordelen op, zoals een kostenbesparing voor de overheid en een grotere betrokkenheid bij de doelgroep, de sportschutters.

Een nadeel van het systeem is echter dat, in tegenstelling tot bij het gewone vergunningsregime, bij de aanvraag van een sportschutterslicentie alleen een uittreksel uit het strafregister vereist is maar geen advies van de lokale politie. Terwijl in het strafregister alleen de feiten vermeld staan die tot een veroordeling geleid hebben, kunnen in de adviezen van de lokale politie mogelijke risicofactoren vermeld worden die niet in een veroordeling zijn uitgemond, zoals alcoholmisbruik, familiale spanningen of neigingen tot gewelddadig gedrag. Uiteraard bestaan er een aantal mechanismen die de mogelijke risico's die aan deze situatie verbonden zijn kunnen ondervangen. Zo bestaat er een voortdurende communicatie tussen de provinciale wapendiensten en de schietsportfederaties, die zowel een a priori als een posteriori controle mogelijk maakt. De federaties moeten volgens het sportschuttersdecreet alle beslissingen over sportschutterslicenties onmiddellijk meedelen aan de gouverneurs. Indien de gouverneur over gegevens beschikt die hem er toe doen oordelen dat de aanvrager niet aan de moraliteitsvoorwaarden voldoet (bv. omdat hij geweigerd heeft een wapenvergunning af te leveren voor deze aanvrager), kan hij op basis van de wapenwet overgaan tot de intrekking van het recht om vuurwapens voorhanden te hebben. Daarop moet de federatie ook de sportschutterslicentie intrekken. Indien de openbare orde in het spel is, heeft de gouverneur altijd het laatste woord met betrekking tot het recht op wapenbezit. Daarnaast moeten de gouverneurs de federaties inlichten indien ze aan bepaalde personen weigeren een vergunning uit te reiken om redenen van openbare orde. De federaties moeten dan, indien deze personen al een sportschutterslicentie bezitten of er in een latere periode één zouden aanvragen, deze licenties intrekken of weigeren af te leveren. Bovendien voorziet de omzendbrief van 25 oktober 2011 over de toepassing van de wapenwetgeving dat sportschutters die een wapen aankopen op basis van hun sportschutterslicentie dit wapen ter controle moeten voorleggen aan de lokale politie. Na de verwerving van het wapen moet de politie, die door de gouverneur het 'model 9' (het document dat moet worden opgemaakt indien een wapen wordt overgedragen op basis van een sportschutterslicentie) krijgt toegestuurd, de wapenbezitter uitnodigen om het model 9 te komen afhalen en te controleren of het wapen in kwestie correct geregistreerd werd in het CWR.¹⁰³ Indien de politie over informatie beschikt dat het wapenbezit een gevaar kan opleveren voor de openbare orde, kan ze naar aanleiding van deze controle de gouverneur hiervan

op de hoogte brengen. De gouverneur kan dan op basis van artikel 13 van de wapenwet het recht op het bezit van de wapens beperken, schorsen of intrekken.

Niettemin is het niet uit te sluiten dat deze controlemechanismen bepaalde risicosituaties niet ondervangen. Een van de mogelijkheden om dit probleem te adresseren is dat het sportschuttersdecreet voorziet in een regeling waarbij ook een advies van de lokale politie wordt voorgeschreven. Hierbij moeten wel enkele kanttekeningen gemaakt worden. Indien de decreetgever deze optie zou volgen, is het imperatief dat de afgifte van de sportschutterslicenties gebeurt door een overheidsdienst en niet langer door de federaties. Het is immers moeilijk denkbaar dat een private organisatie een afweging maakt van potentiële risico's voor de openbare orde op basis van een advies van de lokale politie. Indien de overheid de afgifte van sportschutterslicenties zelf in handen zou nemen, impliceert dit natuurlijk dat een aantal van de voordelen van het huidige systeem verloren gaan. Een ander optie is de praktijk in de provincie Limburg te volgen. Daar sturen de diensten van de gouverneur elke beslissing tot toekenning van een sportschutterslicentie door naar de wapenverantwoordelijke van de lokale politie. Eventuele probleemgevallen kunnen zo snel worden opgespoord. Op deze wijze kan de afgifte van de licenties door de federaties behouden blijven en vindt er controle door de lokale politie plaats. Deze controle vindt dan wel post factum plaats.

Een vraag die zich in dit kader opdringt, is in welke mate er zich in de praktijk daadwerkelijk problemen voordoen met vuurwapens die door sportschutters op basis van een sportschutterslicentie voorhanden worden gehouden. Het grote probleem is dat we hier voorlopig geen enkel zicht op hebben. We weten dat er jaarlijks een aantal licenties wordt ingetrokken, maar het is ons niet bekend waarom dit precies gebeurt. Bovendien is niet geweten hoeveel incidenten er plaatsvinden met vuurwapens die in het bezit zijn van sportschutters. De minister van Justitie in de regering Letermé-II heeft in de Kamer van Volksvertegenwoordigers opgemerkt dat er “in het algemeen geen aanwijzingen in de houding van jagers en sportschutters [zijn] waaruit blijkt dat het noodzakelijk is een bijkomend politieonderzoek in te stellen”¹⁰⁴, maar er is duidelijk meer onderzoek nodig om op een gefundeerde manier in kaart te brengen welke incidenten of criminele feiten plaatsgrijpen met legale wapens, bijvoorbeeld de wapens die in handen zijn van sportschutters.

2. Een tweede punt van discussie dat uit de bevraging van experts en stakeholders naar voren komt, zijn de types vuurwapens waarvoor sportschutters vergunningen kunnen krijgen. De wapenwet stelt dat het type wapen waarvoor de vergunning gevraagd wordt “moet overeenstemmen met de reden waarvoor het gevraagd wordt”. Over deze bepaling is een discussie ontstaan, meer bepaald over de vraag of de provinciale wapendiensten kunnen weigeren om bepaalde types vuurwapens te vergunnen op basis van de wettige reden sportschieten indien zij van oordeel zijn dat deze types wapens niet geschikt zijn voor het sportschieten. Het gaat bijvoorbeeld over kalashnikovs die tot semi-automatische wapens zijn geconverteerd. Sommige provinciale wapendiensten zijn van oordeel dat ze kunnen weigeren om voor dit soort wapens vergunningen af te leveren.¹⁰⁵ De federale overheid heeft echter een ander standpunt ingenomen. De omzendbrief over de toepassing van de wapenwetgeving van 25 oktober 2011 stelt dat voor de invulling van het begrip ‘sportschieten’ gekeken moet worden naar de regelgeving van de Gemeenschappen. Terwijl de Franse Gemeenschap een lijst opstelde met disciplines die onder het sportschieten vallen, definieert het Vlaamse sportschuttersdecreet het sportschieten als het beoefenen van de schietdisciplines die worden aangeboden door de gemachtigde schietsportfederaties en/of de internationale schietsportfederaties. De omzendbrief vermeldt in dat kader dat er inderdaad disciplines bestaan met semi-automatische vuurwapens, ook in zwaardere kalibers (waarbij de omzendbrief ook opmerkt dat er geen disciplines bestaan voor

korte machinepistolen). Dit betekent dat een wapen vergund kan worden van zodra vaststaat dat het effectief gebruikt kan worden in een schietdiscipline, en het bijvoorbeeld niet door de gemeenschapsoverheden verboden werd voor gebruik in het kader van de schietsport.¹⁰⁶ Anders geformuleerd, van zodra een Vlaamse schietsportfederatie een discipline inricht met bepaalde wapens, zijn deze bruikbaar voor het sportschieten. Volgens de Federale Wapendienst mag, onder de bestaande regelgeving over het sportschieten, een provinciale wapendienst dan niet weigeren deze wapens te vergunnen. Mocht de Vlaamse Gemeenschap van oordeel zijn dat het niet opportuun is dat bepaalde types vuurwapens voor het sportschieten gebruikt kunnen worden, is een aanpassing van de regelgeving nodig.

Net als bij de hierboven vermelde problematiek van de sportschutterslicentie stelt zich ook in dit kader de vraag in welke mate er zich in de praktijk problemen voordoen met vuurwapens zoals semi-automatische kalashnikovs die door sportschutters voorhanden worden gehouden. Ook hier is het probleem dat we voorlopig geen enkel zicht hebben op eventuele incidenten met vuurwapens van sportschutters. Om te weten te komen in welke mate legaal voorhanden gehouden vuurwapens (bijvoorbeeld door sportschutters, maar ook door jagers) een probleem stellen voor de openbare orde, is meer en diepgravend onderzoek nodig. Dit onderzoek moet overigens niet alleen op de vuurwapens zelf gericht zijn, maar ook op de munitie die wapenbezitters voor deze wapens kunnen aankopen.

Eindnoten

- ¹ Wet van 8 juni 2006 houdende regeling van economische en individuele activiteiten met wapens, *B.S.*, 9 juni 2006 (hierna vermeld als de wapenwet).
- ² Duquet, N. & Van Alstein, M. (2011), *Vuurwapens. Handel, bezit en gebruik*, Leuven en Den Haag: Acco.
- ³ Bij het analyseren van de resultaten werd een lichte herweging gebruikt op basis van zes variabelen (geslacht, leeftijd, beroep gezinshoofd, provincie, habitat en gezinsgrootte) per Nielsen-regio.
- ⁴ Demeyere, N. (2008), *Overzicht Wapenwet. De nieuwe wapenwet in vogelvlucht met gecoördineerde versie van de regelgeving*, Leuven: Integrated Media, p. 137.
- ⁵ Artikel 2.1, richtlijn 91/477 zoals gewijzigd door richtlijn 2008/51.
- ⁶ Artikel 12, 1° en 2°, wapenwet.
- ⁷ Ministerieel Besluit van 15 maart 2007 tot bepaling van de lijst van vuurwapens ontworpen voor het sportschieten, waarvoor houders van een sportschutterslicentie vrijgesteld zijn van de vergunningsplicht, *B.S.*, 30 maart 2007.
- ⁸ Decreet van de Vlaamse Gemeenschap van 11 mei 2007 houdende het statuut van de sportschutter, *B.S.*, 8 juni 2007, zoals gewijzigd door het decreet van 4 juli 2008 houdende wijziging van het decreet van 11 mei 2007 houdende het statuut van de sportschutter, wat het toepassingsgebied betreft, *B.S.*, 27 augustus 2008 (hierna vermeld als het Vlaams sportschuttersdecreet).
- ⁹ Artikel 2, Vlaams sportschuttersdecreet.
- ¹⁰ Zie bv. Muyters, P. (2010), antwoord op schriftelijke vraag nr. 164 van 20 december 2010 van J. Roegiers, Vlaams Parlement, 2010-2011.
- ¹¹ Omzendbrief van 25 oktober 2011 over de toepassing van de wapenwetgeving, *B.S.*, 2 december 2011, p. 71450-71451.
- ¹² Voor meer informatie over het recreatief schieten zie Duquet, N. & Van Alstein, M. (2011), *Vuurwapens*, p. 181 en Demeyere, N. (2008), *Overzicht Wapenwet. De nieuwe wapenwet in vogelvlucht met gecoördineerde versie van de regelgeving*, Leuven: Integrated Media, p. 143.
- ¹³ Decreet van de Vlaamse Gemeenschap van 11 mei 2007 houdende het statuut van de sportschutter, *B.S.*, 8 juni 2007, zoals gewijzigd door het decreet van 4 juli 2008 houdende wijziging van het decreet van 11 mei 2007 houdende het statuut van de sportschutter, wat het toepassingsgebied betreft, *B.S.*, 27 augustus 2008, en het Besluit van 1 juni 2007 van de Vlaamse Regering houdende de uitvoering van het decreet van 11 mei 2007 houdende het statuut van de sportschutter, *B.S.*, 15 juni 2007. De Franstalige Gemeenschap werkte een statuut voor de sportschutters uit in het decreet van 24 november 2006 (visant l'octroi d'une licence de tireur sportif, *B.S.*, 15 februari 2007).
- ¹⁴ Artikel 8, §1, Vlaams sportschuttersdecreet.
- ¹⁵ Artikel 9, §4, Vlaams sportschuttersdecreet.
- ¹⁶ Artikel 6 en artikel 9, §1 en 62, 8°, Vlaams sportschuttersdecreet.
- ¹⁷ Artikel 10, Vlaams sportschuttersdecreet.
- ¹⁸ Artikel 14, Vlaams sportschuttersdecreet en artikelen 12 en 13, Besluit van 1 juni 2007 van de Vlaamse Regering houdende de uitvoering van het decreet van 11 mei 2007 houdende het statuut van de sportschutter, *B.S.*, 15 juni 2007.
- ¹⁹ Artikel 13, §1, Vlaams sportschuttersdecreet.
- ²⁰ Zie Anciaux, B., antwoord op schriftelijke vraag nr. 90 van Els Van Weert d.d. 15 januari 2009, zitting 2008-2009, Vlaams Parlement en Anciaux, B., antwoord op vraag om uitleg 843 van Els Van Weert, *Handelingen commissievergadering commissie voor cultuur, jeugd, sport en media, zitting 2008-2009, C159 – CUL21*, Vlaams Parlement, 19 maart 2009. Zie ook het advies van de Raad van State en de reguleringsimpact analyse in *Ontwerp van decreet houdende het statuut van de sportschutter*, zitting 2006-2007, stuk 1174 – 1, Vlaams Parlement, 30 maart 2007.
- ²¹ Zie Ministerieel besluit van 16 mei 2008 houdende de machtiging van de Vlaamse Schutterskonfederatie VZW; Ministerieel besluit van 22 mei 2008 houdende de machtiging van FROS Amateursportfederatie VZW; Ministerieel besluit van 6 juni 2008 houdende de machtiging van Vlaamse Traditionele Sporten VZW; Ministerieel besluit van 12 juni 2008 houdende de machtiging van de Federatie van Vlaamse Historische Schuttersgilden VZW.
- ²² Zie www.sportschieten.be. Zie ook Demeyere, N. en Vandenhove, P. (2009), *Sportschieten. Hoe begin ik eraan?*, Leuven: Integrated Media, p. 11.
- ²³ Zie www.fros.be.
- ²⁴ Zie www.vlas.be.
- ²⁵ Zie www.vlaamseschuttersgilden.be.
- ²⁶ Ministerieel besluit tot intrekking van de machtiging als schietsportfederatie van de Federatie van Vlaamse Historische Schuttersgilden vzw, *B.S.*, 13 januari 2012.
- ²⁷ Artikel 16, Vlaams sportschuttersdecreet.
- ²⁸ Omzendbrief 25 oktober 2011 over de toepassing van de wapenwetgeving, *B.S.*, 2 december 2011, p. 71493.
- ²⁹ Artikel 11, §1 2° lid en §2, 2° en 5°, Vlaams sportschuttersdecreet.

- ³⁰ Omzendbrief van 25 oktober 2011 over de toepassing van de wapenwetgeving, *B.S.*, 2 december 2011, p. 71492.
- ³¹ Een uitgebreide opsomming van deze wetten en strafbepalingen is te vinden in artikel 5, §4, 1° tot 4° van de wapenwet.
- ³² De omzendbrief van 29 oktober 2010 vermeldt dat het gaat over een attest van lichamelijke en geestelijke geschiktheid dat niet mag worden afgegeven aan een persoon wiens alcoholisme, depressie of agressiviteit bij de arts bekend zijn. Het attest kan worden afgegeven door de behandelende arts (bijvoorbeeld de huisarts) en is analoog aan hetgeen vaak vereist is om te kunnen worden verzekerd bij de uitoefening van een sport (omzendbrief van 29 oktober 2010 over de toepassing van de wapenwetgeving, *B.S.* 24 november 2010, paragraaf 9.1.6).
- ³³ De verschillende wettige redenen worden uitgebreider toegelicht in Duquet, N. en Van Alstein, M. (2011), *Vuurwapens*, p. 49-51.
- ³⁴ Koninklijk besluit van 29 december 2006 tot uitvoering van sommige bepalingen van de wet van 8 juni 2006 houdende regeling van economische en individuele activiteiten met wapens, *B.S.* 9 januari 2007.
- ³⁵ Artikel 11, §1, wapenwet.
- ³⁶ Artikel 32, wapenwet.
- ³⁷ Artikel 11, §1, wapenwet.
- ³⁸ Artikel 11, Vlaams sportschuttersdecreet.
- ³⁹ Demeyere, N. (2008), *Overzicht Wapenwet*, p. 186-87 en Demeyere, N. en Vandenhove, P. (2009), *Sportschieten. Hoe begin ik eraan?*, p. 115-117.
- ⁴⁰ Artikel 2, 12° en 14, Vlaams sportschuttersdecreet.
- ⁴¹ Artikel 12, Besluit van 1 juni 2007 van de Vlaamse Regering houdende de uitvoering van het decreet van 11 mei 2007 houdende het statuut van de sportschutter, *B.S.*, 15 juni 2007.
- ⁴² Zie www.vlaamse-schuttersgilden.be.
- ⁴³ KB van 20 september 1991 betreffende de vuurwapens met historische, folkloristische of decoratieve waarde en de vuurwapens die voor het schieten onbruikbaar zijn gemaakt, *B.S.*, 21 september 1991 (bijlage nr. 2).
- ⁴⁴ Artikel 3, §2, 2°, wapenwet.
- ⁴⁵ Koninklijk besluit van 9 juli 2007 tot uitvoering van sommige bepalingen van de wet van 8 juni 2006 houdende regeling van economische en individuele activiteiten met wapens.
- ⁴⁶ Artikel 2, Vlaams sportschuttersdecreet.
- ⁴⁷ Artikel 2, 5°, Vlaams sportschuttersdecreet. Zie ook Pieters, L., Van Goethem, R., Martens, K., Deckmyn, J. en Van Dijck, W., Met redenen omklede motie tot besluit van de op 15 mei 2008 door de heer Johan Sauwens in commissie gehouden interpellatie tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel, over de sportschutterslicentie en de gevolgen ervan voor het Oud Limburgs Schuttersfeest, zitting 2007-2008, stuk 1691 – nr. 1, Vlaams Parlement, 16 mei 2008 en Handelingen plenaire vergadering, zitting 2007-2008, plenaire 49, Vlaams Parlement, 25 juni 2008, p. 24-27.
- ⁴⁸ Schriftelijke communicatie met het Agentschap Kunsten en Erfgoed, 1 juni 2012.
- ⁴⁹ Ministerieel besluit tot intrekking van de machtiging als schietsportfederatie van de Federatie van Vlaamse Historische Schuttersgilden vzw, *B.S.*, 13 januari 2012.
- ⁵⁰ <http://www.kunstenerfgoed.be/ake/view/nl/5497894-Sportschuttersdecreet%3A+intrekking+machtiging+van+de+Federatie+van+Vlaamse+Historische+Schuttersgilden+vzw.html>.
- ⁵¹ “Het is alleen ‘pang-pang’ met een karabijn, zoals op de kermis”, *Gazet van Antwerpen*, 8 maart 2012.
- ⁵² Dit is beduidend meer dan in de jaren 2005-2006, toen minder dan honderd clubs aangesloten waren bij de VSK. Die jaren vormden het keerpunt van een daling die was ingezet in het midden van de jaren '90 (1993-1997), toen ongeveer 135 schuttersverenigingen waren aangesloten bij de VSK. Deze daling tekende zich vooral in de provincie Antwerpen af. In 2007-2009, na de invoering van de nieuwe wapenwet, begon het aantal clubs opnieuw te stijgen, tot het in 2010 terugviel. (Bron: VSK en BLOSO). Deze fluctuaties in ledenaantallen zijn niet enkel het gevolg van het stopzetten of opstarten van schietclubs, maar kunnen het gevolg zijn van het overstappen van clubs van de ene schietsportfederatie naar een andere.
- ⁵³ Zie <http://www.urstbf.org/articles.php?lng=fr&pg=69><http://www.urstbf.org/articles.php?lng=fr&pg=69>.
- ⁵⁴ Artikel 3, Vlaams sportschuttersdecreet.
- ⁵⁵ Artikel 5 en 20, wapenwet.
- ⁵⁶ Zie Muyters, P., antwoord op schriftelijke vraag nr. 329 van 25 maart 2010 van H. Schueremans, Vlaams Parlement, 2009-2010.
- ⁵⁷ Artikelen 3 en 5, KB van 13 juli 2000 tot bepaling van de erkenningsvoorwaarden van schietstanden.
- ⁵⁸ Artikelen 3 en 5, KB van 13 juli 2000 tot bepaling van de erkenningsvoorwaarden van schietstanden.
- ⁵⁹ Besluit van de Vlaamse Regering van 1 juni 1995 houdende algemene en sectorale bepalingen inzake milieuhygiëne, *B.S.*, 31 juli 1995.
- ⁶⁰ Muyters, P., antwoord op schriftelijke vraag nr. 588 van 9 augustus 2011 van U. Werbrouck, Vlaams Parlement, 2010-2011.
- ⁶¹ De cijfers voor de jaren 2005-2007 zijn terug te vinden in het antwoord op de schriftelijke vraag van Els Van Weert. De cijfers voor 2008-2011 zijn terug te vinden in het antwoord op de schriftelijke vraag van Ulla Werbrouck.
- ⁶² Statistiek Agentschap Kunsten en Erfgoed 15 juli 2010 en 1 juni 2012; Muyters, P., antwoord op schriftelijke vraag nr. 615 van Ulla Werbrouck d.d. 26 april 2012, zitting 2011-2012, Vlaams Parlement
- ⁶³ Anciaux, B., antwoord op schriftelijke vraag nr. 90 van Els Van Weert d.d. 15 januari 2009, zitting 2008-2009, Vlaams Parlement. Zie ook ‘Gevolgen wapenwet: berichten in de media’, in: *De Olympische Schietsport*, 3^e kwartaal, 2007.

- ⁶⁴ Anciaux, B., antwoord op schriftelijke vraag nr. 90 van Els Van Weert d.d. 15 januari 2009, zitting 2008-2009, Vlaams Parlement.
- ⁶⁵ Zie Muyters, P., antwoord op schriftelijke vraag 329 van van 25 maart 2010 van H. Schueremans, Vlaams Parlement, 2009-2010.
- ⁶⁶ Artikel 10 en 11, §1, §2 en §3, Vlaams sportschuttersdecreet.
- ⁶⁷ Federale Politie, Centraal Wapenregister, statistieken voor maart 2010.
- ⁶⁸ In het kader van ons onderzoek naar vuurwapens werd in 2010 een bevraging uitgevoerd bij een groep van experts en stakeholders, die werden geselecteerd op basis van de samenstelling van de Adviesraad voor Wapens. Zo werd gekozen om drie groepen stakeholders uit te nodigen om aan de bevraging deel te nemen. Een eerste groep wordt gevormd door de overheidsdiensten die een opdracht hebben inzake het Belgische regime voor de controle op vuurwapens: de Federale Wapendienst, de proefbank in Luik, de provinciale wapendiensten, de Dienst Controle Strategische Goederen (Departement Internationaal Vlaanderen), het departement Sport van de Vlaamse Overheid en het Openbaar Ministerie. Een tweede groep betreft organisaties die de belangen van wapenbezitters en –handelaars vertegenwoordigen: Wapenunie, Unact, Vlaamse Schietsportkoepel, Hubertus Vereniging Vlaanderen, de Belgische Vereniging voor Wapenverzamelaars en musea met collecties vuurwapens. Een derde groep betreft organisaties die een daadwerkelijke ervaring hebben met het omgaan met en voorkomen van problemen met bezit en gebruik van lichte wapens: Vlaams Netwerk Lichte Wapens en GRIP.
- De respondenten werden bevraagd over een aantal juridische kwesties en resterende aandachtspunten in verband met de Belgische wapenwetgeving. De bevraging werd opgezet in twee rondes. In een eerste ronde kregen de deelnemers via een online-surveysysteem een gestructureerde vragenlijst met open vragen voorgelegd waarin hun visies en opinies gevraagd werden over een aantal thema's en punten. Op basis hiervan kon achterhaald worden hoe de stakeholders het bestaande controleregime evalueren. In de tweede ronde werd aan de deelnemers een tweede vragenlijst bezorgd, waarin de belangrijkste discussiepunten hernomen werden en waarin de verschillende, eventueel uiteenlopende standpunten en argumenten die door de respondenten in de eerste ronde naar voren werden gebracht, anoniem voorgelegd werden aan de andere deelnemers. Aan de respondenten werd dan gevraagd om te reageren op de argumenten van de anderen.
- Van de uitgenodigde stakeholders hebben er 15 deelgenomen aan de eerste ronde van de bevraging. Aan de tweede ronde namen 5 respondenten deel.
- ⁶⁹ Artikel 11, §3, 3°, 4° en 6°.
- ⁷⁰ Ministerieel Besluit van 15 maart 2007 tot bepaling van de lijst van vuurwapens ontworpen voor het sportschieten, waarvoor houders van een sportschutterslicentie vrijgesteld zijn van de vergunningsplicht, B.S., 30 maart 2007.
- ⁷¹ Artikel 11, §3, 9°, wapenwet.
- ⁷² Muyters, P., antwoord op vraag om uitleg 1779 van J. Roegiers, *Handelingen commissie voor cultuur, jeugd, sport en media, zitting 2011-2012*, Vlaams Parlement, 10 mei 2012.
- ⁷³ Onderzoeksraad voor veiligheid, *Wapenbezit door sportschutters: Onderzoek naar het stelsel ter beheersing van het legaal wapenbezit naar aanleiding van het schietincident in Alphen aan den Rijn op 9 april 2011*, Den Haag, september 2011
- ⁷⁴ Raad van State, afdeling bestuursrechtspraak, arrest nr. 220.039 van 28 juni 2012 en arrest nr. 220.040 van 28 juni 2012.
- ⁷⁵ Turtelboom wil lijst legale wapens beperken, *De Standaard*, 19 december 2011; Turtelboom verstrengt wapenwet, *Het Laatste Nieuws*, 19 december 2011.
- ⁷⁶ Turtelboom wil lijst legale wapens beperken, *De Standaard*, 19 december 2011
- ⁷⁷ Muyters, P., antwoord op vraag om uitleg 1779 van J. Roegiers, *Handelingen commissie voor cultuur, jeugd, sport en media, zitting 2011-2012*, Vlaams Parlement, 10 mei 2012.
- ⁷⁸ Onderzoeksraad voor veiligheid, *Wapenbezit door sportschutters: Onderzoek naar het stelsel ter beheersing van het legaal wapenbezit naar aanleiding van het schietincident in Alphen aan den Rijn op 9 april 2011*, Den Haag, september 2011
- ⁷⁹ Brief van de Minister van Veiligheid en Justitie van 28 maart 2012 aan de voorzitter van de Tweede Kamer inzake maatregelen ter beheersing van legaal wapenbezit.
- ⁸⁰ Brief van de Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie van 19 juni 2012 aan de voorzitter van de Tweede Kamer inzake de regulering dynamische schietsport.
- ⁸¹ Circulaire Wapens en Munitie 2012 II, *Staatscourant*, 28 september 2012, NR.19854.
- ⁸² Werbrouck, U., schriftelijke vraag 462 d.d. 12 maart 2012 tot minister P. Muyters, Vlaams Parlement; D'Hulster, S., vraag om uitleg 1524 tot minister P. Muyters, *Handelingen commissie voor cultuur, jeugd, sport en media, zitting 2011-2012*, Vlaams Parlement, 29 maart 2012.
- ⁸³ Vogels, M., vraag om uitleg 1378 tot minister P. Smet, *Handelingen commissie voor cultuur, jeugd, sport en media, zitting 2011-2012*, Vlaams Parlement, 24 april 2012.
- ⁸⁴ Bloso, Bloso sportkampen, <http://www.bloso.be/sportkampen/Pages/default.aspx>, geconsulteerd op 23 augustus 2012.
- ⁸⁵ D'Hulster, S., vraag om uitleg 1524 tot minister P. Muyters, *Handelingen commissie voor cultuur, jeugd, sport en media, zitting 2011-2012*, Vlaams Parlement, 29 maart 2012.
- ⁸⁶ "Het is alleen 'pang-pang' met een karabijn, zoals op de kermis", *Gazet van Antwerpen*, 8 maart 2012.
- ⁸⁷ Werbrouck, U., schriftelijke vraag 462 d.d. 12 maart 2012 tot minister P. Muyters, Vlaams Parlement; D'Hulster, S., vraag om uitleg 1524 tot minister P. Muyters, *Handelingen commissie voor cultuur, jeugd, sport en media, zitting 2011-2012*, Vlaams Parlement, 29 maart 2012.
- ⁸⁸ VSK, Initiativesportkamp, <http://www.sportschieten.be/node/70>, geconsulteerd op 23 augustus 2012.
- ⁸⁹ D'Hulster, S., vraag om uitleg 1524 tot minister P. Muyters, *Handelingen commissie voor cultuur, jeugd, sport en media, zitting 2011-2012*, Vlaams Parlement, 29 maart 2012.

- ⁹⁰ VSK, Initiatiesportkamp, <http://www.sportschieten.be/node/70>, geconsulteerd op 23 augustus 2012.
- ⁹¹ D'Hulster, S., vraag om uitleg 1524 tot minister P. Muyters, *Handelingen commissie voor cultuur, jeugd, sport en media, zitting 2011-2012*, Vlaams Parlement, 29 maart 2012.
- ⁹² D'Hulster, S., vraag om uitleg 1524 tot minister P. Muyters, *Handelingen commissie voor cultuur, jeugd, sport en media, zitting 2011-2012*, Vlaams Parlement, 29 maart 2012.
- ⁹³ Artikelen 3 en 5, KB van 13 juli 2000 tot bepaling van de erkenningsvoorwaarden van schietstanden.
- ⁹⁴ Besluit van de Vlaamse Regering tot opheffing van besluiten van de Vlaamse Regering houdende bepalingen inzake medisch verantwoorde sportbeoefening bij de deelname van minderjarigen aan sportmanifestaties, proeven, wedstrijden en opleidingen in bepaalde sporttakken, 30 april 2010
- ⁹⁵ Muyters, P., antwoord op schriftelijke vraag 189 van Jan Roegiers d.d. 5 januari 2011, Vlaams Parlement.
- ⁹⁶ Muyters, P., antwoord op schriftelijke vraag 189 van Jan Roegiers d.d. 5 januari 2011, Vlaams Parlement.
- ⁹⁷ Muyters, P., antwoord op schriftelijke vraag 189 van Jan Roegiers d.d. 5 januari 2011, Vlaams Parlement.
- ⁹⁸ Alleen zo kweek je kampioenen, *het Laatste Nieuws*, 9 november 2010.
- ⁹⁹ Muyters, P., antwoord op schriftelijke vraag 189 van Jan Roegiers d.d. 5 januari 2011, Vlaams Parlement.
- ¹⁰⁰ Sportschieten zweeft op olympische wolk, *De Standaard*, 4 september 2012.
- ¹⁰¹ Roegiers, J., schriftelijke vraag 189 d.d. 5 januari 2011 tot minister P. Muyters, Vlaams Parlement.
- ¹⁰² Muyters, P., antwoord op schriftelijke vraag 189 van Jan Roegiers d.d. 5 januari 2011, Vlaams Parlement.
- ¹⁰³ Zie de omzendbrief van 25 oktober 2011 over de toepassing van de wapenwetgeving, p. 71459. Zie ook de omzendbrief CWR / FWD van 31 maart 2010 m.b.t. de taakverdeling tussen de wapendiensten van de gouverneurs en de lokale politiediensten voor de registratie van gegevens in het CWR.
- ¹⁰⁴ De Clerck, S., antwoord op schriftelijke vraag nr. 420 van 7 april 2011, Kamer van Volksvertegenwoordigers, zittingsperiode 53, 1010-2011.
- ¹⁰⁵ De Baene, E. (2009), De nieuwe wapenwet in interferentie met jachtdecreet en sportschuttersdecreet: een terreinverkenning na ruim 3 jaar praktijk, in: De Smet, P. et al. (2010), *De wapenwetgeving gewikt en gewogen. Congres april 2010*, Herentals: mijnwetboek.be, p. 41-42.
- ¹⁰⁶ Omzendbrief van 25 oktober 2011 over de toepassing van de wapenwetgeving, p. 71450 (zie ook noot 264).

COLOFON

Auteur:

Nils Duquet
Maarten Van Alstein

Eindredactie:

Wies De Graeve

Lay-out kaft:

Gamma nv
Coverfoto: Arne Jennard

Drukwerk:

Drukkerij van het Vlaams Parlement

Verantwoordelijke uitgever:

Tomas Baum, directeur

Brussel, 15 november 2012

ISBN 9789078864530

Disclaimer

Hoewel door het Vlaams Vredesinstituut uiterste zorgvuldigheid werd betracht bij de redactie van dit document, kan het niet aansprakelijk worden geacht of gesteld voor mogelijke vergissingen of onvolledigheden. Tevens wordt geen enkele vorm van aansprakelijkheid aanvaard voor enig gebruik dat een lezer van dit document maakt.

Vlaams Vredesinstituut

Leuvenseweg 86

1000 Brussel

tel. +32 2 552 45 91

vredesinstituut@vlaamsparlement.be

www.vlaamsvredesinstituut.eu

Het Vlaams Vredesinstituut werd bij decreet opgericht door het Vlaams Parlement als onafhankelijk instituut voor vredesonderzoek. Het Vredesinstituut voert wetenschappelijk onderzoek uit, documenteert relevante informatiebronnen, en informeert en adviseert het Vlaams Parlement en het brede publiek over vredesvraagstukken.

De registratie en traceerbaarheid van ingevoerde vuurwapens

Nils Duquet & Maarten Van Alstein

Rapport
Juli 2012